

Antakya Türkleri kararlarını verdiler:

Suriye rejimine girmemek için hep beraber andictiler

Sovyet Mareşali Vorosilof
Baltık denizi sahillerinde

Muhakeme pazartesiye başlıyor

On binlerce Türk Iskenderuna akın ediyor, matrut vatan hainleri tiynetlerini gene gösterdiler

T. RÜŞTÜ - EDEN

Halep, 30 (Suriyede bu lunan Tan muhabirinden) — Iskenderun sancağının kahir ekseriyetini teşkil eden üç yüz bin Türk, Suriye rejimine girmemiye karar vermiş bulunuyorlar. Alevilerin ve Hristiyanların da ekseriyeti üç yüz bin Türk ile beraberdir.

Pariste Suriye - Fransa muahedesi parafe edip İstanbul yolile Suriyeye dönen heyet Katma istasyonunda Vataniler tarafından karşılandı. Heyeti karşılamak için civardan zorla heyetler getirildi. Heyetin reisi Hâşim Attası nutuklar söyledi, fakat Antakya ile Iskenderun hakkında hiçbir şey söylemedi. Heyeti karşılayanlar arasında Türkiyeden kovulan hainlerden bazıları vardı. Vahdettinin nazırlarından Adalı Mehmet, müftü Mes'ut şark isyanında methaldar meydan camii imamı Mehmet, şapka hâdisesini çıkaran Mehmet Hoca, belediyece rıaei Kâhem, Seyh Maruf bunlar arasında bulunuyordu. Halk bunlara lanet yağıdırıyor.

30 Ağustos İstiklâl zaferi yıldönü münde Antakyada milli tezahürat yapan Türklerden yirmi ırktaş, yabancı rozet ve bayrak taşımak suçile Iskenderun mahkemesine sevke dılmışlerdir. Bunların muhakemesi Pazartesi günü yapılacaktır.

O gün muhakemeyi takip etmek üzere sancak mmtakasının her tarafından on binlerce Türk Iskenderuna gitmeye hazırlanıyorlar.

Bu Türk suçluları muhakeme edecek hâkimlerin hepsi Araptır. Antakya ve Iskenderun Türkleri biran evvel anavatana ilhak saadetinde olmak için heyecan ve sabırsızlık gösteriyorlar. Cenevrede hariciye vekili Tevfik Rüşti ile Fransa Hariciye erkânı arasında Antakya ve Iskenderun mevzuu etrafında müzakereler cereyan ettiği hakkındaki haberler

büyük bir ümit ile karşılanmaktadır.

Hem tekzip, hem teyit

Sabahları çıkan bir arkadaşımız, Antakyadaki bayrak hâdisesi hakkında evvelki günkü sayımızda verdiğimiz havadis büyük harfli bir serlevhada (yalan) diye tekzip, fakat Antakyadan alarak aynı serlevha altında nesrettiği hususî bir telgrafta teyit etmiştir. Böylece arkadaşımız kendisinin, bizi teyit suretile verdiği havadis hakkında (yalan) kelime eini kullanmış ve tekzipini birkaç satır sonra bizzat tekzip etmiş oluyor.

Bu garibeli izahın sonra iki nokta üzerinde duracağız. Biri (yalan) kelimesidir. Her gazetenin kendisine mahsus bir lisan seviyesi vardır. Biz bu gazeteyi daha nezih lisan kullanır diye tanıyoruz. Bu serlevhanın schven sütunlarına geçtiğine hükmediyoruz.

İkinci noktaya gelince: Serlevhaya bakarak şuna hükmedebiliriz ki, arkadaşımız bizim havadisimizi tekzip etmek istemiş, fakat hakikat bu tektibe razı olmamış, havadis doğrusu bir tertip sehvi şeklinde refikimizin sütunlarında çıkmıştır.

Arkadaşımızın bizim havadisimizi zi tahkik ve tekzip etmek için takip ettiği usul şudur: Antakya muhabirine açık bir telgraf çekmiştir. Orada sıkı bir sansür bulunduğu ve mahalli idarenin hakikati inkâr yoluna gideceğini düşünemiyerek Antakyadan gelen telgrafa inanmıştır.

Madrid hâk ile yeksan edilecek

Bir İtalyan generali Majurka adasında âsilere kumanda ediyor

İspanyada bir âsi müfre ze bir kasabaya girerken...

[İsyan harbine ait son haberler üçüncü sayfada]

BAŞVEKİL Seyahatini BİTİRİYOR

Adana, 30 (Tan muhabirinden) — Başvekil İsmet İnönü bugün Elâzizden buraya geldi, halk tarafından büyük tezahürat ile karşılandı. General İnönü burada bütün gününü pamuk ziraatı hakkında tetkikler yapmak ve ecnabi mütehassıslardan izahat almakla geçirdi. İnönünün Adana pa muğunun zirai ve ticari vaziyetle derinden derine alâkadar oluşu, Adanalıları çok sevindirdi. Başvekilimiz ziraat mektebine de giderek pamuk vaziyeti hakkında esaslı izahlar aldılar. Başvekilimizin bu akşam Ankaraya dönmeleri muhtemeldir.

Frangın düşmesi bize zarar vermeyecek

Fakat İstanbul ve İzmir ihracat tacirleri sıkıntıya düştüler

Fransa âyan meclisi para kanununu değiştirdi, İtalya da altından vazgeçiyor

Gariç bir hastalık

Uzama hastası Tevfik

(Mütemadiyen boyu uzayan bu hastanın çok garip macerasını onuncu sayfada bulacaksınız.)

Frangın düşmesi üzerine İstanbul ve İzmir ihracat tacirlerinden akseden şikâyetler hakkında mali mütehassıslarımızdan birinin fikrini sorduk. Bize şu mütalealar da bulundu:

— Bu gibi şikâyetler haklıdır. Ancak paramızın kıymeti meselesini umumi memleket menfaatlerine göre düşünmek zarureti vardır. Hiçbir iktisadi hâdisi tasavvur edilemez ki, hâkim menfaatlerine mukabil bazı mahzurları olmasın ve bir kısım vatandaşlar için zararlar doğurmasın. Bu gibi zararlardan ve fedakârlıklardan içtinap etmek maatteessüf imkânsızdır.

Paramın kıymetini münakaşa ederken her şeyden evvel üzerinde duracağımız nokta, memleketin harice karşı alacaklı değil, borçlu olduğudur. Bu cihetle hariceteki paramın bizim paramızın düşkün olması, borç yükümüzü hafifletir. Paramızı düşürecek olursak bu menfaati kaybederiz. Borç ödemek güçleşir.

Memleketin içinde de borçludan evvel sermaye sahiplerini düşünmek ve himaye etmek icap eder. Paramın kıymetini düşürürsek borç sahipleri bundan istifade eder, eski borçlarını kıymeti düşkün bir para ile öderler. Halbuki para sahipleri zarara uğrar. Memlekete haricet sermaye gelmediğine göre dahilli sermayeyi himaye etmek ve tasarruf sahiplerine tam bir emniyet telkin etmek zaruridir. Bakır ve kömür istikrazları her şeyden evvel bu emniyete dayanmış ve tahakkuk etmiştir.

Sonra işin içinde bütçe vaziyetleri de vardır. Parayı düşürürce muayyen nisbetlere tâbi olan varidatın çoğu düşkün para ile, eski miktarı geçmeyecek, bütçe yekûn itibarile iki yüz milyon civarından çok ayrılmıştır. [Arkası 7 cide]

Lübnan İstiklali ve Antakya

Ahmet Emin YALMAN

Antakya ve Iskenderun meselesinin münakaşasında birbirlerinden ayrı iki hareket noktası vardır. Bunlardan biri Fransanın 1921 itilâfnamesiyle bize karşı üzerine aldığı taahhütlerdir. İkincisi de mandater sifatiyle bir taraftan Suriyelilere, Lübnanlılara ve Sancak Türklerine, diğer taraftan Milletler Cemiyetine ve medenî âleme karşı deruhte ettiği vazife ve mes'uliyetlerdir.

Fransanın Sancakta bulunan memurları, Fransız — Türk itilâfnamesini tamamen kâğıt üzerine bırakmışlar, hattâ bu itilâfnameye zıt bir istikamette, ezici ve boğucu bir idare kurmuşlardır. Bizim Fransaya karşı dileğimiz, Suriyede ve Sancakta bulunan memurlarına, bir Türk — Fransız itilâfnamesi bulunduğunu haber vermesi ve bunun lâfzını ve ruhunu Türk — Fransız dostluğuna yakışacak bir ciddiyet ve samimiyetle tatbik ettirmesidir.

Manda sahasında ayrılıklar

Diğer taraftan mandaterlik vaziyetinde, üzerinde durulacak çok mühim bir nokta vardır. Fransanın manda sahası yalnız Araplarla meskûn bir Suriyeden ibaret değildir. Bu sahada Türklerle meskûn bir Antakya ve Iskenderun vardır ki Fransa burasının tamamen ayrı bir varlık teşkil ettiğini kabul ve tasdik etmiştir.

Sancağın, Türk ekseriyetine mensup memurların elinde bir muhtariyet halinde idare edileceğini teyit [Arkası 7 ncide]

Yugoslavyada yaşıyan Türklerin vaziyeti nedir

Makedonyadaki müslümanların kafileleri halinde hicreti devam ediyor

Belgrat, (Hususî muhabirimiz yazıyor) — Diğer Balkan memleketlerinde olduğu gibi Yugoslav müslümanlarında da esaslı bir kalkınma görülmüyor. Bunlardan çoğu, medeni kıyafeti kabul etmişlerdir. Eski kıyafetle giyinmelerinden günah abul edilmiyor. Yugoslavyadaki müslümanlar, çok serbest yaşamaktadırlar. Bilhassa Stoyadinoviç hükümetinin hüküm sürdüğü bugünlerde daha müreffeh bir vaziyete geçmişlerdir. Hususî mektepleri vardır. Aralarında nazırlığa, meb'usluğa ve Yugoslav ordusunda zabıtlığa kadar çıkan münevverleri de vardır. Maarifperver olmaları dolayısıyla Üsküpte "Gazi Nemis Bey Camii" yanında yeni ve modern bir medrese ve kütüphane inşa ettirmişlerdir. Bunların resmîküşadı yakında yapılacaktır.

Cenubi Yugoslavyadaki Müslümanlar

Yugoslavya müslümanları hakkında Zagrepten çıkan "Obzor" gazetesi 17 tarihli sayısında yazdığı bir makalede cenubi Yugoslavyadaki müslümanların milliyeti meselesi ile meşgul olmak ve Sankak müslümanların, Torbeşlerin, Pomakların doğrudan doğruya Slâv olduklarını iddia etmektedir. Maa-fahif, Pomaklar arasında Türkiyeye karşı çok kuvvetli bir cereyan mevcut olduğunu ve bunların mütemadiyen Türkiyeye hicret ettiklerini de itiraf eden bu gazete diyor ki:

"... Cenubi Yugoslavyanın adeden en büyük ve en kompakt müslüman unsurunu Arnavutlar teşkil etmektedir. Bunlar Prizren, Yakova, Priştine, Kumanova, Mitrovitsa ve Ipek sancaklarında sakinlerdir; bu yerlerden sonra Arnavutlar Debre sancagında, Resne ve Ohri kazalarının bazı kısımlarında bulunmakta ve Üsküp havalisinde de gayet mütemadiyen yaşamaktadırlar. Müslüman dünyasının diğer aksamları ile münasebetleri yok gibidir.

Makedonyadaki Müslümanlar

Makedonyada yaşıyan diğer müslümanların da adedi 300 bin olup bunlar Türk milletine mensupturlar. Bunlar, münferiden veya hut müctemian gelip yerleşmiş olan

hakikî Türklerle, bugün buldukları yerlere 14 ve 15 inci asırda geliş yöreleridir ve Türk istilâsı esasında Anadolu'dan geldikleri muhakkaktır. Hakikî Türkler, Kosova haric olmak üzere, Makedonyanın bütün şehirlerinde küçük veyahut büyük gruplar halinde yaşamaktadırlar. Yörükler ise, Yunan Makedonyası hudutlarına yakın yerlerde bulunmakta, davarçılık ve ziraat işleriyle meşgul bulunmaktadırlar.

Son 18 sene zarfında Slâv ırkına mensup Bosna - Hersek müslümanlarından bir kısmın Makedonyaya hicret ettikleri ve dolayısıyla bu havalide Slâv anasının fevkalâde çoğaldığı nazarı dikkate alınacak olursa, Makedonya havalisinde Slâv anasının nisbeti yüzde 45 - 50 olarak ortaya çıkar. Son 18 sene zarfında Makedonyadan müslümanların Türkiye'ye hicreti pek büyüktür.

Küçük bir kısım da Arnavutluğa hicret etmiştir. Gayriresmî Türk propagandası müslümanlar üzerinde ve fazlasıyla müessir oluyor ve bunların hicreti fevkalâde artıyor. Makedonyadaki Türk unsuru çok çalışkan olduğundan Türkiye Cumhuriyeti bunları takdir etmektedir. En ziyade Türkler ve Pomaklar hicret etmekte iseler de hicret dalgası Slâv anasını arasında da hararetlidir."

Bina tahriri

Komisyona yeni vazifeleri hakkında yeni talimat

Bina vergisi tahrir komisyonlarının vazifeleri hakkında dün Maliye Vekâletinden yeni talimat gelmiştir. Bu talimata göre, tahrir komisyonları, tahrir esnasında ahvali umumiyesine nazaran içinde ikamet edilmesi mümkün olanı yazacağına kanaat getirdikleri binaları tahrir etmeden evvel mahallin en büyük mal memuru vasıtasıyla mahallî belediyesine müracaatla bu binaların vaziyetlerini tayinin isteyeceklerdir. En büyük mal memuru, tahrir komisyonunun bu müracaatını belediye reisliğine iblağ ve belediye mühendisi veya fen memurları vasıtasıyla binayı muayene ve binanın ikamet ve istimaline salih olup olmadığını raporla tevsik ettirecektir.

Bu raporlar tahrir komisyonlarına tevdi olunacak ve tahrir komisyonları da bu raporlara müsteniden binanın ikamet ve istimaline salih olup olmadığını tayin ve ikamet ve istimaline salih olmadığını tebeyün edenleri defter ve muamele talimatnamesinin 87 nci maddesi hükmü dairesinde arsesi olduğunu işaret etmek suretiyle dercedecekler.

Arazi tahrir komisyonları

Arazi tahrir komisyonlarının bazı araziyi mahallen görmeden tahrir yaptıkları anlaşılmıştır. Maliye Vekâleti, komisyonların araziyi görmeden tahrir yapmalarını bildirmiştir. Bundan başka arazi tahrir ihbarnameleri de sür'atle alâkadarlara bildirilecektir.

Şehir tiyatrosu

Bu akşam yeni mevsime giriyor

Bu akşamdan itibaren İstanbul, yeni tiyatro mevsimine giriyor. Şehir tiyatrosu rejisörü Ertuğrul Muh-sin, dün kendisiyle görüşen bir muharririmize bu münasebetle şu malumatı vermiştir:

"— Yeni mevsime, dram kısmında (Şekspir'in (Macbeth) i ile ve operet kısmında da (Dudaklı) piyesi ile giriyoruz. Bu seneki kadromuz çok kuvvetlenmiştir. Eskiden bizlerden ayrılan (Şaziye, Hüseyin Kemal ve Zihni) gibi mühim elemanlar tekrar aramıza dönmüşlerdir. Bu seneki repertuvarımız birçok yeni eserleri ihtiva etmektedir. Sahnede büyük ve yeni tertibat almış, tiyatromuz döner ve modern bir sahneye kavuşmuştur. Bu yıl için daha birçok fedakârlıklar yapılmıştır. Ümit ederim ki, umduğumuz neticeden çok daha fazla şeyler elde edeceğiz."

Karadenizde müthiş bildircin akını var

Son günlerde Karadeniz havalisinde müthiş bildircin bolluğu vardır. Karadenizde seferde bulunan vapurlara bile deniz ortasında bildircin yağmaktadır. Son hafta içinde limanımıza gelen Gülcemal ve Ege vapurları ile bu yüzden binlerce canlı bildircin getirilmiştir.

Şirketi Hayriye tarifesi

Şirketi Hayriyenin sonbahar tarifesini bir iki gün sonra tatbik edilmeye başlanacaktır. Yeni tarife banka ve diğer dairelerin kis-meali saatlerine göre tanzim edilmiştir. Mekteplerin açılmaları münasebetiyle de sabah ve akşam Boğazdan köprüye ve köprüden Boğaza talebe seferleri konmuştur.

Üç yeni mahkeme faaliyete geçti

Meşhud cürümler kanunu meriyete girdi

Yeni meşhud cürümler kanunu dün gece yarısından itibaren meriyete geçmiştir. Müddeiumumi Hikmet, dün akşam geç vakte kadar yeni kanunun tatbik şekilleriyle ve yeni kurulan mahkemelerle bizzat meşgul olmuştur. Kanunun tatbiki münasebetiyle dün gecenin itibaren yeniden üç mahkeme kurulmuş ve iki müstantiklik te lâğvedilmiştir. Kurulan mahkemelerin ikisi İstanbulda Yenipostahane binasında, birisi de Beyoğlunda adliye dairesindedir.

İstanbulda yeniden dördüncü bir asliye mahkemesi kurulmuş ve reisliğine birinci hukuk âzasından Fazıl, âzalıklarına da asliye ikinci ceza âzasından Atıfla beşinci müstantik hukuk ve âza muavinliğine de Necati tayin edilmiştir. Müddeiumumiliğine de muavinlerden Sadrettin verilmiştir. İstanbulda bir de sulh mahkemesi kurulmuştur. Hâkimliğini yeni hâkim gelinceye kadar Sultanahmet sulh hukuk hâkimlerinden Osman Tevhit yapacaktır. Müddeiumumiliğine de muavinlerden Hikmet Sonei tayin edilmiştir.

Beyoğlunda üçüncü bir sulh ceza mahkemesi teşkil edilmiştir. Hâkimliğine muvakkaten Galata birinci sulh ceza hâkimi Hayrettin Şakir ve müddeiumumiliğine de muavinlerden Cemal ayrılmıştır.

Meşhud suçlar, yeni müddeiumumi muavinleri tayin edilinceye kadar şimdiki iki merkezden idare edilecektir. Beyoğlu, Galata, Beşiktaş sulh ceza mahkemelerinin göreceği işlerden meşhud suçlara Beyoğludaki yeni teşkil edilen üçüncü sulh ceza mahkemesiyle diğer iki sulh ceza mahkemesi tarafından nöbetle bakılacaktır.

Bakırköy, Fatih, Eyüp, Sultanahmet, Adalar ve Yeniköy sulh ceza mahkemelerine ait olan suçların meşhud kısımlarına da şimdiki yeni kurulan Sultanahmet üçüncü sulh ceza mahkemesiyle diğer iki sulh ceza mahkemesi münavebe ile bakacaktır.

İstanbul ve Beyoğlu cihetlerine ait bütün asliye maddeleri, merkezde kurulan yeni dördüncü asliye ceza mahkemesi ile diğer asliye ceza mahkemeleri tarafından nöbetle tetkik edilecektir.

Mahkemelerin yerleri

İstanbulda yeni kurulan asliye ve sulh ceza mahkemeleri Yenipostahane binasının ikinci katındaki yeni me-bürosuna ve salonuna yerleşmiştir. Bu iki mahkemenin kalemlerine birinci kattaki levazım kaleminin işgal ettiği oda verilmiştir. Beyoğludaki mahkeme de alt kattaki bir odada ve müddeiumumilik te birinci kattaki kalem odasında çalışmaya başlamıştır. Müddeiumumilik dün polis motosikletiyle müttin merkezlere gönderdiği bir tamirde bu gibi kâğıtların hangi dairelere gönderileceğini bildirmiştir.

Beşinci ve altıncı istintak hâkimleri de lâğvedilerek odaları yenileme bürolarına tahsis edilmiş, kâtipleri de yeni teşkil edilen mahkemelere tayin edilmişlerdir. Beşinci müstantik Saffet, yeni kurulan 4 üncü asliyeceza mahkemesi âzalığına, altıncı müstantik Muhiiddin de birinci hukuk mahkemesi âzalığına tayin edilmişlerdir. Tadırlı edilen 116 maddelik yeni ceza usulü muhakemeleri kanunu da bugünden itibaren meriyete geçmiştir.

Su şirketi

Ayn on beşinde müzakere başlanıyor

Kadıköy Su Şirketinin satılmaması için Şirket Murahhasları bu ayn on beşinde müzakereye başlanacaktır. Şirket satın alınca Belediye devredilecek ve İstanbul suları bir elden idare olunacaktır.

Belediye Çamlıca suyumun da El-malı suyu ile birleştirilerek suyu ıslah etme ve çoğaltmaya karar vermiş ve hususta tetkikata başlamıştır.

Yeni istasyonlar

Tahliye idaresi bir program hazırlıyor

Tahliye idaresi kış mevsiminin yaklaşması dolayısıyla Karadenizde Zonguldak ve Samsun mevkillerinde yapılacak tahliye istasyonlarının şimdilik inşalarından vazgeçmiştir. Çünkü inşaatın kış mevsimine kadar tamamlanamayacağı anlaşılmıştır.

İdare şimdilik Samsun ve Zonguldakta iki bina kiralyacak ve buraları muvakkat bir şekilde tahliye istasyonu haline sokacaktır.

Aslı inşaata gelecek ilkbaharda başlanacaktır.

Tahliyenin gelecek seneki programını hazırlamak üzere umum müdür Necmettin bir müddet sonra Ankara'ya giderek Vekâletle temaslarda bulunacaktır. Gelecek seneki programda Karadeniz havalisine ehemmiyet verilecek ve Samsundan sonra Giresun, Trabzon, Hopa ve diğer min takalara yeni tahliye istasyonları kurulacaktır. Bundan başka Karadenizin birçok noktalarına da fenerler ve radyofar yerleştirilmesi kararlaştırılmış, fakat henüz bunların yerleri kat'î surette tespit edilmemiştir. Karadenizdeki tahliye işlerinin tamamlanmasından sonra büyük bir programla Akdenizde inşaata başlanacaktır.

Akdeniz havalisinde birçok fenerler olmasına rağmen tahliye istasyonu ve radyofar bulunmamaktadır. Bunun için bilhassa Akdeniz havalisinde geniş bir tahliye programı tatbik edilecektir.

Tayyare atışları başlıyor

Bu ayn beşinde Kalikratya sahillerinde tayyare atışları başlayacak, ayn yirmisine kadar on beş gün sürecektir. Bu müddet zarfında bu min-takaya halkın ve deniz vasıtalarının girmemesi atâkadarlara bildirilmiştir.

BİRKAÇ SATIRLA

Bizans eserleri ve mozayik müteahhisi profesör Wit-timor, dün şehrimize gelmiştir. İtalyada toplanan Bizans kongresine iştirak eden profesör, buradaki tetkikleri hakkında kongrede izahat vermiştir. Witimor, şehrimizde iki ay kadar kalacak ve Ayasofya müzesindeki mozayiklerle uğraşacaktır.

Şirketi Hayriye Boğaziçine rağbeti arttırmak ve buradaki tabiat güzelliklerini herkese tanıtmak için bir propaganda gazetesi çıkarmaya karar vermiştir.

Üniversitenin muhtelif fakültelerinde mevcut on beş münhal doçentlik için dün bir müsabaka imtihanı yapılmıştır. İmtihana on beş kişi girmiştir.

Ayasofya müzesinin bitişliğindeki medrese iki günden beri İtfaiye neferleri tarafından yıkılmaya başlanmıştır.

Dairelerde bu sabahtan itibaren çalışma saatleri değişmiştir. Sabahları saat 9 da işe başlanacak, 12 de paydos yapılacaktır. Öğleden sonra 13 de başlanacak, 17 de daireler kapanacaktır.

TAKVİM HAVA

1 Birinciteğin PERSEMBE

Bugünkü Hava : AÇIK

Havalar güzel girmektedir. Rüzgârlar ce-nuptan, yani lodos estiğinden hararet der-cesinde artmıştır. Rasat merkezlerinin tesbit ettiğine göre bugün hava açıktır.

Bütün memlekette Bütün memleket dahilinde de havalar güzeldir. Dün bazı muntakalarda yağışlı girmiştir. Rüzgâr ce-nuptan emiştir. Bugün de aynı hava devam edecektir.

Dünkü hava Dün hava açıktı. Hava tazyiki 759, hara-

Bütün mektepler

Bugün açılıyor

Olgunluk ikmal imtihanları dün sona erdi

Vilâyetimiz dahilindeki bütün lise ve ortamekteplerle ilkmektepler bu sabah mutut saatinde açılarak yeni tedris yıla gireceklerdir.

Olgunluk ikmal imtihanları dün sona erdiğinden Üniversite, bu yıl yedi Teşrinievvel sabahı saat onda açılacaktır. Üniversitede kayıt ve kabul muamelesi 6 Teşrinievvel akşamına kadar devam edecektir.

Hukuk Fakültesinde

Dün Maarif Vekâletinden Üniversite Rektörlüğüne gelen bir tezkerede Hukuk Fakültesinin bu tedris yılm-dan itibaren dört seneye çıkarıldığı resmen bildirilmiştir.

Bu yıl Hukuk Fakültesine yazılanlar fakülteyi dört senede ikmal edecekler, fakat, ikinci ve üçüncü sınıfta bulunanlar eskisi gibi üç senede diploma alacaklardır.

Üniversite dekanları, dün Üniversite umumî kâtibinin nezdinde bir toplantı yaparak önümüzdeki tedris yılının çalışma tarzı üzerinde görüşmüşlerdir.

Yeni müfredat programları

İlk tedrisat müfettişleri, dün İstanbul Maarif Müdür muavinlerinin de iştirakinde Maarif Müdürü Tevfiğin riyasetinde öğleden sonra mühim bir içtima aktetmişlerdir. Bu toplantıda evvelâ yeni yapılan müfredat programlarının ilkmekteplerde tatbik tarzı görüşülmüş, çocukların sıhhi ve zihnetleri uzun uzadıya tetkik edilmiştir. Komisyon, Belediye bütçesinde Provantoryum için tahsisat mevcut olduğuna nazarı dikkate alarak ilkmekte talebesi arasından hastalıklı çocukların tedavisi için tedbirler alınarak tedavî ettirilmesine karar vermiştir. Ayrıca bütün ilkmekte talebesinin münavebe ile dışlarının kontrol ve tedavî altında bulundurulması muvafık görülmüş ve dış tabiplerinden Kemal bu işe daimî olarak memur edilmiştir.

Müteakiben ilkmekteplerin bu tedris yılında daha sıkı bir teftiş altında bulundurulması kararlaştırılarak teftiş tarzı hakkında bazı esaslar tesbit edilmiştir.

İçtimada mekteplerdeki himaye heyetleri meselesi de mevzuu bahsolmuş ve bu heyetlerin bu yıl çocuk esirgeme kurumlarıyla beraber çalışmaları tensip edilmiştir.

Kazalardaki maarif memurları, dün sabah Maarif Müdürlüğünün reisliğinde toplanmışlar ve ilkmekteplerin vaziyetleri hakkında Maarif Müdürlü-ne izahat vermişlerdir.

Alman neticesine göre, vilâyet dahilinde 929 doğumlu çocuklardan açığa talebe bırakılmamış ve hepsi muntakaları içindeki mekteplere kâmilan yerleştirilmişlerdir.

Konservatuvar da açılıyor

Bu yıl konservatuvara 130 kişi müracaat etmiştir. Yapılan seçme imtihanı nihayet bulmuştur. İmtihanı kazananlara dün tebligat yapılmıştır.

Konservatuvarında bugün derslere başlanacaktır. Konservatuvar muallimler meclisi on beş günde biri muallimler, diğeri talebeler tarafından verilmek üzere ayda iki konser tertip edilmesine karar vermiştir.

Siyaset âlemi

Habeşistan meselesi

Habeşistan bugün de kendi ni mevzubahis ettirdi. Milletler Cemiyetindeki Habeş murahhası bugün söylediği bir nutukta Milletler Cemiyeti tarafından tatbik olunan ik-tisadi mahiyetteki zecri tedbirlerin istilâya karşı gelmedikten başka müte-cavizi zehirli gazlar kullanmaya sev-kettiğini anlattı. Habeş murahhası daha sonra yağmur mevsimi niha-yet bulur bulmaz, Habeşistanda yeni bir katliâmın başlayacağını ve Ha-beş istiklâlinin kılıç ve zahir artıklarını korumaya çalışanlar da feci bir âkibete uğruyacaklarını, buna karşı Habeş imparatoru Haile Selâsiyenin birtakım fedakârlıklara gö-ğüs gererek İtalya ile anlaşmaya haz-ır olduğuna işaret etti.

Bu beyanattan Haile Selâsiyenin, Habeşistanda henüz istilâya uğra-mıyan yerlerde imparator tanınmak mukabilinde İtalyan istilâsını tanı-maya razı olduğu anlaşılmakta fa-kat Romanın bu tesviye suretini gül-lünç bulduğu da ilâve edilmektedir.

Vaziyet, Avrupaya İtalya eden Ha-ile Selâsiyenin memleketinde davası-nı kaybetmekte olduğunu gösteri-yor.

Haile Selâsiye, memleketini ter-kettiği gün bu davayı kaybetmişti.

Hâdisat bunu teyit etmekten baş-ka bir şey yapmamıştır.

Filistinde:

Kudüste karargâhını kuran ye-ni İngiliz başkumandanı Gene-ral Dill Filistin karışıklıklarına karşı gelmek için istediği salâhiyet-leri almış ve faaliyete geçmiştir.

General Dill, Filistinin bütün mü-kadderatını ele almış bulunuyor. Bütün memleket, bütün kaynaklarla, bütün vasıtalarla, bütün teşkilât ve müesseselerle onun emri altındadır.

Fakat İngilterenin aylardanberi devam eden karışıklıklara son ver-mek için azami itina ile hazırlan-dığı

ku bulan meselede ehemmiyet ka-zanmış bulunuyor. Filistin grevini idare eden Arap komitesinin bugün-ki toplantısına Arabistan hüküm-darı İbnissuudun bir murahhası ile

Maverayı Erden Emirinin bir mu-rahhası iştirak etmiş. Irak hüküm-darı ile Yemen hükümdarının da bir-er murahhas gönderdikleri anlaşıl-mıştır.

Bu mesai neticesinde iki taraf arasında bir anlaşma zeminini bulun-ması umulmaktadır.

Aksi takdirde Filistinde iki taraf arasında harp başlayacaktır.

İspanyada:

Madrid hükümeti nüfuzu altın-da kalan muntakadaki erkek kadın ve çocukları seferber ederek, son bir müdafaada bulunmaya hazır lanmaktadır.

Hükümete karşı gelen faşist-lerin vaziyeti sosyalistlerin vaziyeti-ne nisbet edilemeyecek derecede iyi-dir. Fakat hükümet te Milletler Ce-miyetine takdim ettiği vesikalarla faşistlerin ancak haricden gördükle-ri yardımla bu vaziyeti temine mu-vaffak olduklarını göstermiştir.

Yabancı yardımına dayanan mu-vaffakiyet sağlam bir temele dayan-mış sayılmaz.

Ömer Rıza DOĞRUL

Vali, şehircilik müteahhisi ile görüştü

Vali ve Belediye Reisi Muhiiddin Üstündağ, dün şehircilik müteahhisi Prost'un belediye'deki dairesine gide-rek plân hakkında kendisinden izahat almıştır.

Prost, bugüne kadar yaptığı tetkik-lerin neticelerini bildirmiştir. Prost, bilhassa şehrin rihhtmları üzerinde durmuş, Halice rihhtm yapılması za-ruretinden bahsetmiş ve Halic sahil-lerinin çürük olmasından dolayı ya-pılacak rihhtmlarda çöküntüye mey-dan verilmemesi etrafındaki fikirleri-ni söylemiştir.

10 uncu ay	Gün: 275	Hızır: 149
1355 Hicri		1362 Rumi
Recep: 14		16 Eylül
Güneş: 5,57 — Öğle:		12,04
İkinci 15,22 — Akşam:		17,52
Yatsı: 19,25 — İmsâk:		4,18

ret dercesinde çok 27, en az 22 kaydedil-miştir.

SON HABER

İngiltere Filistinde şiddetli tedbirler alıyor

Filistindeki İngiliz Başkumandanına fevkalâde selâhiyetler verildi

Filistinde İngiliz Başkumandanı General "Dill," in karargâhı

Londra, 30 (Radyo - TAN) — Yeni Filistin Başkumandanı General "Dill," e fevkalâde selâhiyetler veren kararname nesrolunmuştur. Filistin fevkalâde komiseri Sir Vokap, dilediği takdirde bu selâhiyetleri arttıracaktır. Generale verilen selâhiyetler örfi idare ilânından daha mühimdir. General istediği takdirde sansür koyacak, limanları kontrol edecek, muvasalâtı ele alacak, bütün imalâtı müsadere edecek, askerî mahkemeler açacak ve bu mahkemelerin verdiği hükümler kat'i olacaktır.

Diğer taraftan sulh ve uzlaşma için de çalışılmaktadır. Filistin grevini idare eden komitenin bugünkü toplantısına, Arabistan, Şarki Erden hükümdarlarının murahhasları da iştirak ettiler. Yemen ve Irak murahhasları da gelecek içtimalarda hazır bulunacaklardır.

İngiltere muhalefet lideri Mictar Atle bugün, müstemlekât nazırı ile Filistin meselesini görüşmüştür.

Çarpışmalar

Kudüs, 30 (A.A.) — İngiliz askerleri ile Arap gönüllüleri arasında çok şiddetli bir çarpışma olmuştur. İngilizler bu çarpışmada tayyare kullanmışlardır. Tahmin olunduğuna göre, Araplardan 20 kişi ölmüş ve bir çok kişi yaralanmıştır. İngilizlerin zayıflığı üç yerlidir.

Şiddetli tedbirler

Londra, 30 (A.A.) — Salâhiyetler mahafil, Filistinde örfi idare ilân edilmekle, Arap liderlerinin zevahiri kurtarmak için grevlere ve karışıklıklara komşu devletlerden birinin hükümdarını hakem nasb etmek suretiyle nihayet vermeleri imkânı selbedilmemiştir, diyorlar.

Ancak Araplar barış temeyülleri göstermeyecek olurlarsa, İngiltere hükümeti çok şiddetli tedbirler almaya azmetmiştir. Filistinde, mevcude ilâve olarak asker göndermek suretiyle başlıyın süel hareket, sükûtu iade edecek bir çare bulununcuya kadar devam edecek, olmazsa, sükûn zorla tesis olunacaktır.

İngiltere ile bir mu kavele imzalandı

Londra, 30 (A.A.) — Anadolu ajansının hususî muhabiri bildiriyor: Karabükte kurulacak demir - çelik fabrikaları için 23 Haziran 1936 da Ankarada imzalanmış malî aranjman mucibince, talip şirketle esaslarını tespit meşrut kontuar mukavelesi bugün Franite House binasında H. A. Brassert ant Coltd. ve iktisat müstesarı Kurdoğlu tarafından imzalanmıştır.

İmza merasiminde sefaretimiz erkânı, Export Credit umum müdürü Mr. Nixon, muavini Sommerville Smith, Five Bugs denen beş büyük İngiliz bankacı mümessilleri ve City iş ve finans âlemine mensup mühim zevat hazır bulunmuş ve müteakiben Brassert tarafından aynı zevatın hazır bulunduğu bir ziyafette Mr. Nixon tarafından bilhassa, dostane ve Türkiyenin sermaye ve iş adamlarına ar-

KÜÇÜK HARİCİ HABERLER

Sakhalin adasındaki petrol kuyularını işletmek üzere bir Japon firmasıyla Rusya arasında bir itilâf imzalanacaktır.

Moskovada bulunan Afgan Harbiye Nazırı motörlü Rus kuvvetlerini ve topçu kıtalarını teftiş etmiştir.

Yunanistanda hava generallerinden Reppas tekaüde sevk edilmiştir. Bu general İzmirde çıkan Yunan ordusu başkumandanlarından General Papulası idam ettiren divanı harbin reisi idi.

Atina Üniversitesinin yüzüncü yıldönümü yakında büyük merasimle kutlanacaktır.

Budapeşte, 30—Hükümet her nevi siyasi toplantıları ve tezahürleri yasak etmiştir.

Assamblede Habeş ve İspanya işleri görüşüldü

NEGÜS NE İSTİYOR ?

İtalya ile Almanyanın İspanya asilerine yaptıkları yardım hakkında Cenevrede bir takım ifşaat ortaya atıldı

Cenevre, 30 (Radyo - TAN) — Assamblede Küçük Antant namına söz söyleyen Çekoslovak Hariciye Nazırı Krofta, Küçük Antantın her şeyden evvel Milletler Cemiyetine istinat ettiğini söyledi.

Dana sonra Habeş murahhası beyanatta bulundu ve iktisadî mahiyeteki zecri tedbirlerin kâfi gelmediğini, bunların istilâyı engel olamadıktan başka müstevliyi zehirli gazlar kullanmağa sevkettiğini anlattı. Habeş murahhası iki ay sonra Habeşistanda katliâmın yeniden başlayacağını ve İtalyanın çete tanıdığı Habeş istiklâl müdafilerini imhaya uğracağını, İmparatorun buna mâni olmak için bir takım fedakârlıkları göze alması razı olduğunu söyledi.

Bir beyanattan Negüs'ün İtalyan istilâsını tanımak mukabilinde Habeşistanın istilâyı uğramıyan kısımlarında hüküm sürmek istediği anlaşılmıştır. Fakat Roma, imparator ile müzakerata girmeyi güllünc bulmaktadır.

Şu da var ki henüz işgal olunamıyan Göller mıntakası İtalyaca istilâke en münasip ülke sayılmaktadır.

İSPANYA ASİLERINE KİM YARDIM ETMİŞ

Assamblede İspanya ariciye nazırı, İtalya, Almanya ve Portekizin İspanya asilerine nasıl yardım ettiklerini gösteren vesikaları bugün Milletler Cemiyetine vermiştir. Bu vesikalar, âsilere verilen tayyare, tank vesair silâhlarını İspanyaya nasıl sevkolunduğunu anlatmaktadır.

İspanya heyeti, bu muhtırayı geri almıştır. Çünkü bu muhtıranın Milletler Cemiyeti tarafından neşri usul bakımından bir takım müşküllemlerle karşılaşmakta idi. Muhtıranın başka bir yol ile neşri temin olunacaktır.

Amerikada 1000 kaçakçı tutuldu

Vaşington, 30 (A.A.) — Bir başkan neticesinde binden fazla kaçakçı yakalanmıştır. 160 bin dolar kıymetinde afyon ve alkol stokları müsadere edilmiştir.

zettiği büyük emniyetten bâhis bir nutuk irat edilmiş ve B. Ketî namına söylenen aynı vadideki sözler bunu takip etmiş ve F. Kurdoğlu tarafından mukabele edilmiştir.

Assamblede İtalya ile Almanyayı itham eden meşru İspanya hükümeti Hariciye Nazırı Del Vayo

Goredaki yeni Habeş ordusu kumandanlarından Ras İmru

Bir köyümüzde 28 ev yandı

Çankırı, 30 (A.A.) — Bir yangın neticesinde İlgazın Çomar köyünde 28 ev yanmıştır. Yangında 70 yaşlarında bir kadını birkaç hayvan yanmıştır. Yanan evlerden eşya kurtarılamamıştır.

"Atina," vapuru

Atina, 30 (Hususî) — Almanların yaptıkları ve adını Atina koydukları yeni ve büyük bir yolcu vapuru seferlerine başlamış ve bugün Pire limanına gelmiştir.

İngiliz lirası altın esasından nasıl ayrıldı

İngilterede bu ayrılmanın beşinci yıldönümünü tes'it ettiler

Frank altın esasından ayrılmazdan birkaç gün evvel İngilterede bir yıldönümü tes'it edildi: İngiliz lirasının altın esasından ayrılmasının beşinci yıldönümü...

İngilterenin bu beş senede geçirdiği tecrübeyi Economist gazetesi şöylece hülâsa ediyor:

Bir dönüm noktası

"19 Eylül 1931 cumartesi günü, İngiltere Bankasının banknotlarını altın olarak ödemek mecburiyeti refedildi. 21 Eylül pazartesi günü İngiltere, altın esasından ayrıldığını bütün âleme ilân etti.

Bu tarih İngiliz iktisadî hayatı için bir dönüm noktası bulunmuştur. 1929 Teşrinievvelinde Amerikada iktisadî buhranın kopması ve borsanın inhilâle uğraması ve bir de 1933 te Almanya'da millî sosyalistlerin iktidara geçmesi istisna edilince son senelerin tarihinde İngilterenin altın hakkındaki kararı kadar mühim hâdise yoktur.

Dünya yüzünde milletlerden çoğu birer birer İngilterenin arkasından geldi. 1936 Eylülünde Fransa, Hollanda ve İsviçreden başka altına sadık memleket kalmamıştır.

1936 senesinde, altına sadık kalan memleketlerden başka bütün memleketlerdeki istihlâlât 1929 seviyesini geçmiştir. İngilterede iş bulup çalışanların miktarı 1931 Eylülünde 9,338,000 iken 1936 Ağustosunda 10,961,000 miktarda çıkmıştır.

Bugün Londra'nın ve diğer ekser İngiliz şehirlerinin etrafında yeni vilâhardan, yollardan, fabrikalardan, mağazalardan, sinemalardan mürekkep yeni âlemler kurulmuştur. Ne kadar doğru yol tutulduğuna bunlar canlı şahitlerdir.

İlk telâşın sebepleri

Halbuki bu fikir ilk ortaya atıldığı zaman ortalıkta büyük bir telâş başgöstermişti. Âdeta endişeden kıyametler kopmuştu. Bütün memleket uzun müddet böyle bir gidişe karşı durmuştu. Acaba neden?

1931 Eylülünde toplanan mütehasıslar komisyonunda kıymetin % on derecesinde düşürülmesi bile teviz edilmemiştir. Komisyon içinde bu noktada tam ittifak vardı. Diğer bütün İngilizler de İngilterenin altın esasından ayrılmasının hem kendi memleketleri, hem de bütün dünya için felâket olacağını zannediyorlardı.

Bu kanaati teyit edecek birçok deliller gösteriyorlardı. Garibi şu ki, eski tecrübeler ve mantikî esaslara göre bu delillerin hepsi insana doğru gibi görünüyordu.

Fakat bugünden geriye doğru bakınca endişelerde çok mübalâğa olduğunu görüyoruz. Öğrendiğimiz dersler, bu meselelerdeki eski kökleşmiş fikirleri yıkacak mahiyettedir.

Kat'i hükümler vermek için beş senelik zamanın kısa olduğu ve tam bir ticarî devrin bunun içine sığmayacağı iddia edilebilir. Fakat herhalde şu rasat aşikârdır ki İngiliz lirasının altın esasından ayrılması dünya için bir felâket olmamıştır.

Muvaffakiyetin sebepleri

Bu muvaffakiyetin elde edilmesinde başlıca iki âmil vardır:

Birincisi bütçemizi mütevazın bulundurmak için cidden büyük emel ve itinalar göstermemizdir.

İkinci âmil hiç kimse beklemiyordu. İngiliz lirası düşünce her memleketin enflasyona doğru gideceği zannedilmiştir. Halbuki bu yıl tutulmamış, İngilterenin hariçten müba-yaalaram azalması birçok memleketlerde bilâkis deflasyona doğru gidilmesine sebep olmuştur. Bu vadideki hakikî netice, beklenen mantikî neticenin tamamille ziddi olmuştur.

Sonra diğer bir nokta: İngiliz lirasının düşmesi üzerine ihracatın çoğalacağı, fakat dahilde fena tesirler görüleceği zannediliyordu.

Hakikat bunun aksinedir. İhracata olan tesir hafiftir. İngiliz lirasının düşmesinin hariçte bazı zararlı neticeleri de görmüştür. Fakat dahilde fiyatların lira olarak yükselmesi hususundaki ilk cereyan gelip geçtikten sonra büyük faydalar belirmiştir. İngiltere Bankası üzerine olan altın tazyikinin ortadan kalkması ve paranın ucuzlaması, memlekette iktisadî faaliyet doğurmuş, işsizliği azaltmıştır.

di faaliyet doğurmuş, işsizliği azaltmıştır.

Döviz anarşisini kaldırmak için

Altın esasından uzaklaşan her memleket, İngilterenin tecrübesine benzer tecrübeler geçirmiştir. Eğer her memleket parasının seviyesini kendi iktisadî bünyesine göre kat'î olarak tesbit ettikten sonra paraların birbirine karşı olan kıymeti milletlerarası bir anlaşma ile taayyin ederse ve döviz anarşisi ortadan kalkacak olursa milletlerarası ticaret artar, işsizlik azalır ve harici siyasetteki menfi tazyik ve tesadüm ortadan kalkar.

Bizim beş senelik tecrübemiz o kadar aşikâr ve kat'idir ki altına tekerrâr dönmek ne ameli surette düşünülebilir, ne de arzuya lâyık bir şeydir. Tahakkuku lâzım olan hedef, paraların birbirine nisbetle tesbit edilmesinden ve anarşinin ve emniyetsizliğin ortadan kalkmasından ibarettir...

Madrid hâkile yeksan edilecek

Asiler iki zirhlî batırılmışlar

Bir İtalyan Generali asilerin başına geçmiş

Londra, 30 (Radyo - TAN) — İspanyadan gelen haberlere göre asiler General Frankoyu devlet reisi seçmişler ve başkumandanlık vazifesini de ona vermişlerdir.

Asiler, Madridten 25 mil mesafede bulduklarını haber vermektedirler Madrid hükümeti uzun bir muhasaraya hazırlanıyor ve üç siper hattı kazmış bulunuyor.

Milîsler her ne pahasına olursa olsun âsilerle muandane bir mücadeleye girişeceklerdir. Müfritler Madridi âsilerle teslim etmekte kâmil yakıp yıkmayı tercih etmektedirler.

Asiler, Fastan tekrar asker getiriyorlar. Asi General Franko Toledo'ya girmiştir. Bir habere göre, âsiler Toledo ile Madrid yolu ortasındaki İllekas şehrinde almışlardır. Sevilden verilen malûmata göre hükümet kuvvetleri Toledoda 700 ölü bırakmışlardır.

Bilboa yeniden bombardıman edilmiş ve âsilerin verdikleri malûmata göre şehirde 150 ev yıkılmıştır.

Asilerin halihazırda Cebelüttarik Boğazına hâkim oldukları görülmüyor.

İKİ ZIRHLI BATTI

Londra, 25 (Radyo - Tan) — Dün Tarifa açıklarında bir deniz muharebesi patlak vermiş asiler, hükümetin elindeki iki zirhlî batırılmışlardır.

ASİLERİN BAŞINDA BİR İTALYAN GENERALİ

Londra, 30 (Hususî) — Sabah gazetelerinden biri İspanyanın Majurka adasındaki İspanyol asilerinin başında İtalyan Generali Rossinin bulunduğunu ifşâ etmiştir. Salâhiyettar İngiliz mahafil de bunu biliyor.

Unutulmuş bir facia dirildi

Yedi sene evvel Menemende işlenmiş cinayet

İzmir, 30 (TAN muhabirinden) — Bundan yedi sene evvel Menemende ilicalarda çalılar arasında bir ceset bulunmuş, bu bir kaza ölümü olduğu sanılmıştı. Fakat Adliyyeye yapılan bir ihbarda bu cesedin Afyonlu Mehmet isiminde birine ait olduğu ve bugün Foçada muhtarlık eden İbrahim tarafından öldürüldüğü bildirilmiş, muhtar İbrahim yakalanarak Adliyyeye verilmiştir.

FELEK

Ses!

Ameniz, 26 Eylül

Şarlo sessiz filmi sevdiği gibi ben de sessiz yer, sessiz kamara ve sessiz âlemi severim. Yalnız sessiz demekle ıssız demek istemediğimi ilâve etme müsaade ediniz. Gerçi şamata, şenlik büro saatinde istenir bir şeydir ama, istirahat demlerinde hafif bir yel kıpırdayışı bile adamı tedirgin eder.

Ne derlerse desinler bizim memleket sessiz bir memleketdir. Haddinden fazla ses çıkarana rastgelmezsiniz. İçeride bu kadar ses çıkarmamağa alışmış olan vatandaşların dışarıda patırlarına doğrusu can dayanmaz.

Ben birkaç defa bizimkilerle bir tren veya vapurda seyahat etmek zevkini tattım. İnsan söyle bir saatçik olsun gaffete düşüp uyumasına imkân yok gibidir. Kâh hep bir ağızdan:

— Sabrımı gamzelerin....

Şarkısını - akortsuz olmak şartile - terennüm ederler, kâh karşılıklı kahkahalarla müsabakalara, kâh da velev ki kompartman armdan olsa bile erkelerle bile kulaklarını tıkatacak kadar namahrem lâflar ederler. Ne diyebilirsiniz. Parasını vermiş, seyahat ediyor. Numaralı kamaralar var. Ama numaralı lâf edermiş. Ona da Kaptan Paşa karşır.

İstanbul, gürlütlü şehridir diyenlere Bükreşi gösteririm. Bir gün oturduğum otelin odasında dört saat mütemadiyen 12 gazete müvezzilim hep bir ağızdan ve muttasıl bağırışlarını dinlemiştim.

Santır ki bir şehir ne kadar kalabalık ve hareketli olursa o kadar sessiz olur. Yanlış zan! Londrada sokak, ev içlerinde daha sessizdir.

Anlamadığım daha doğrusu bir türlü anlatamadığım şey şudur:

Ses yüksekliği, hak yüksekliği ifade etmez. Eski Mecelle hükümleri "Susana söz isnat edilemez,, der ama, susan haksızdır, demez.

Filmin sessizi, adamın sessizi, şehrin sessizi, yazı makinesinin sessizi, otomobilin sessizi, motörün sessizi, kunduranın sessizi hülâsa zaman her şeyin sessizini tercih ediyor. Belki de onun içindir: Adamın da sessizi makbul.

B. FELEK

NASIL YAZIYORUZ ?

Antakya'da millî galeyân alevlendi. — TAN, 30 - 9 - 1936

Türkçeden, arapça kelimelerin çıkarılması istenilmiştir; manaların unutup kendilerini saklamak değil... Bütün bunlar, fikirden ziyade lâfza bağlanmamızdır, lâfzperestlikten geliyor.

Yaya yürüyemeyen hakları

E. Talu, SON POSTA, 28 - 9 - 1936
Yürümek, istiarî manalarla kullanılmadığı zaman, muhakkak yazıya gösterir. "Yaya yürümek,, müdafası imkânsız bir hasıvdır; zaten halk ta onu hiç bir zaman kullanmaz; "yaya gitmek,, der.

Buhran şiddetlendikçe, devletin vazifeleri, ve halka yardımları artıyor, halbuki veridat makûsen azalıyor..

— Dr. Muhlis Ete,

CUMHURİYET, 29 - 9 - 1936

"Bilâkis,, yerine "makûsen,,... Ama "makûsen azalmak,, olsa olsa çoğalmak, artmak demektir. Zaten "halbuki,, den sonra "bilâkis,, de fazladır. Hepsinin yerine bir "ise,, ne kadar daha iyi olurdu!

Ben sayıkladıkça, Mecidiyeköyü yollarını asfalt yerine çirkef kaplıyaçağ ve o civarda umumî bahçe yerine bataklıklar peyda olacak... — Peyami Safa, CUMHURİYET, 29 - 9 - 1936

Hayır; Mecidiyeköyü yollarını kaplıyan çirkefin, o civarda peyda olan bataklıkların, muharririn sayıklaması ile makûsen de, mebsuten de münasebeti yoktur.

Şimdi görüyorum ki resmî dairelerde tavsiye usulüne karşı bir ilânı harp açılmış. — H. F.,

AKŞAM, 28 - 9 - 1936

Kalemi sürmüş deyip geçelim.

Memuriyette iken Sait paşanın rûkûbuna tahsis edilen araba alâridir.

Süleyman Kâni İrşem,

AKŞAM, 29 - 9 - 1936

Sait paşanın memuriyeti zamanında rûkûbuna tahsis edilen araba, ifisalininden sonra aldrılmış. "Memuriyette iken,, cümlemin başına gelince, Sait paşanın memuriyeti esasında arabası elinden alınmış gibi bir mana çıkar.

Ahfeş

Bütün mülklerine en küçük bir tecavüz bile vukua gelmemiştir

(Rus Çarlığı) dahilinde yaşayan Ermenilerin vaziyeti:

- 1 — (Çarlık idaresi) nin en müthiş zulüm ve istibdadı altında kıvranıyorlar.
- 2 — Rus Çarlığı, Ermenilerin mekteplerine ve kiliselerine ait vakıfları zaptetmiştir.
- 3 — İlk mekteplerde bile, Ermeni lisanile tedrisat yasaktır.
- 4 — Ermeniler, Çarlık dahilinde serbestçe seyahat edemezler.
- 5 — Çarlık idaresi, istediği zaman en yüksek ruhanî memurları bile azil ve tardediyor... Sürgüne gönderiyor.
- 6 — Çarlık siyasetine uygun gelmeyen bir hareket zuhür ettiği zaman, bu işte maznun olan Ermeniler, bütün aileleriyle Rusyaya tehric ediliyor.
- 7 — Her sene, (politika işlerine karışmak) töhmetile, Kafkas zindanlarında veyahut Sibirya menfalalarında, üç binden fazla Ermeni mahvolup gidiyor.

Ve saire...

(Türk Ermenileri) nin vaziyeti:

- 1 — Türkiye hudutları dahilinde yaşayan Ermenilerin din meselelerini idare etmek için, (patrik) lik tesisine müsaade edilmiş; (patrik) e de (manevî bir hükümdar) payesile, fevkalâde hak ve imtiyazlar verilmiştir.
- 2 — 1800 senesinin ortalarına doğru yazılan ıslahat fermanlarında — Ermenilere çok büyük bir teveccüh ve emniyet eseri gösterilerek — Türklerle müsavi haklara iştirak ettirilmiştir.
- 3 — 1860 da, (dini, millî ve içtimai) meseleleri müzakere ve idare etmek için (Ermeni Meclisi Umumi Millisi) namı altında bir meclis tesis etmelerine izin verilmiştir.
- 4 — Ermeniler, bu meclislerinde; tamamen hür, serbest ve müstakil bir halde; kendi millî ve dinî meselelerini müzakere, münakaşa... ve programlarını tabbika girişmişlerdir.
- 5 — Gerek (patrik) ve gerek diğer ruhanî reislerle meclis azalarının intihaplarında, Türkler tarafından en küçük bir müdahale gösterilmemiştir.
- 6 — Kilise, mektep ve hastanelerinin vakıflarına; en küçük bir tecavüz bile vukua gelmemiştir. (1)
- 7 — Ermeniler arasında zuhür eden (şahsî hukuk) meseleleri; hükümetin mahkemeleri dururken - kiliselerde ve idare meclislerinde halledildiği halde, buna da ilişik edilmemiştir.
- 8 — Ermeniler; askere alınma - dikları için, memleketin her köşesinde... büyük bir emniyet ve serbestlik içinde... Ticaret, ziraat, sanayi gibi refah ve servet membarını tamamen ele geçirdikleri halde, kendilerine en küçük bir müşkülât bile gösterilmemiştir.

9 — Rus Çarlığının zulmünden kaçarak Türklerin merhamet ve şefkatine iltica edenlerden hiçbiri, red edilmemiş... - bir çok vak'alarda, Çarlığın talep ve ısrarlarına rağmen - bir tek (Ermeni siyasi mücrimi), ele verilmemiştir.

10 — Ermeniler, Türkiye hudutları dahilinde, - hiç bir kayıt ve şart tabii olmadan - seyahat ve ikamet etmişler; mal ve mülk edinmişlerdir...

Anadolunun en güzel yerlerindeki Ermeni çiftlikleri; Boğaziçi sahillerindeki en muhteşem köşkler, yalıları ve koruları... Beyoğlu cadde ve sokaklarındaki (saray misali, şeddadi) binalar; Ermeni milleti nin Türkiye'de nail olduğu refah ve saadetin, (mal ve can emniyeti) nin, bilhassa (Ermeni hürriyet ve istiklali) nin en canlı birer âbide ve hatırasıdır.

11 — Dünyanın hiç bir köşesinde, Ermeni (asilzade) liğine hiç bir kıymet ve ehemmiyet verilmediği halde, Türkler bunu da hoş görmüşler; (Kazar Emira, Artin Emira) ve saire gibi Ermeni asilzadelerine, Ermeniler kadar hürmet göstermişlerdir.

Ve saire...
Şu mukayeseleri ortaya koyduktan sonra, artık biz, kendiliğimizden hiç bir mütaalea beyan etmiyoruz; ve bu bapta muhakemeyi, - bugün, muhterem karilerimize.. yarın da, tarihe bırakarak - sözü, kısa kesiyoruz..

Gelelim meselenin (mabad) ine... Evvelâ şu hakikati büyük bir memnuniyetle arz edeyim ki; Ermeniler Türk topraklarında nail oldukları bu (lütuf ve saadet) i cidden takdir etmişler; tam (1861) tarihine kadar, gerek (Osmanlı hükümeti) ne ve gerek (Türk milleti) ne karşı tam bir sadakat göstermişlerdir. Ve.. bu sadakat ve muhabbeti de, bizzat Ermeni patrikleriyle Ermeni ruhanî ve mütefekkirleri güzelce idare etmişlerdir... Hattâ o derecede ki, Rusyada siyasete karışan Ermeni papazları ve komitecileriyle âlâkalarını kesmişlerdir.

Bir misal... 1844 senesinde (Patrik Mateos) nasılsa çarlığa karşı bir temayül hissetmiş; Galatadaki Getronagan kilisesinde dinî bir âyin esnasında (Katagos - Nerses) (2) nin adını zikrelemişti... Bu; derhal ağır başlı ve iyi düşünen bir çok Ermenilerin hoşuna gitmemiş;

(Arkası var)
(1) Osmanlı hükümeti, Yedikule Ermeni hastahanesine ve Hasköydeki yetimhaneye ve diğer Ermeni millî müesseselerine mühim miktarda tahsisat verirdi. Hattâ, Patrikhanenin senelik bütçesinde bir açık zuhür ederse, bunu kapamak ta bir teamül haline gelmişti. — Z. S.

(2) "Katagos — Katagigos, Ermeni milletinin en büyük ruhanî reisi. İdare merkezi (Açmiyatzen) kasabasındaki tarihi manastır.

Sağlık Öğütleri

Destur, ya Kebikeş...

Okuyucularımızdan bir bayan, bana gönderdiği bir mektupta: — Derimin üzerine, diyor, bazı vakitlerde, dokunduğum zaman kızarıyor. Kızaran yer kaşınıyor, acımıyor ama kabarıyor...

Diye anlattıktan sonra, kendisinin canını sıkın bu halin nasıl geçeceğini benden soruyor. Okuyucumuz bayanın merakını teskin için hemen söyleyeyim ki anlattığı hal sinirlilik - ten gelme ve hiç ehemmiyetsiz bir şeydir.

Eski, pek eski zamanlarda taassuplarını şimdi de siyasi fikirler üzerinde gösteren İspanyollar din uğruna engizisyon yapırlarken bu halin pek büyük ehemmiyeti varmış. O zamanlarda derileri böyle dokununca kızaran ve kabaran sinirli kadınlar şeytana uymuş büyücü diye tanılır ve kızaran, kabaran yerler de şeytanın eline âlâmet sayılmış.

Bizim memlekette öyle taassup hiç bir vakit görülmediğinden bu halin ne âlâmeti sayıldığına dair hiç bir rivayet yoktur. Yalnız kızaran yere parmakla, Destur, ya Kebikeş... diye yazılarak parmak izlerinin yeri bir kere kızarmca bu halin büsbütün geçtiğini rivayet edenler olmuştur.

Bu türlü tedavinin ne suretle tesir ettiğini pek iyi bilmiyorsam da, derinin böyle dokununca kızarmasına hekim dilinde Dermagrafizm derler.

Bu hal en ziyade sinirli bayanlarda olur ve daha ziyade her ayın muayyen günlerinde görülür. O zamanlarda - okuyucumuzun anlattığı gibi - derinin üzerine herhangi bir şeyle, hattâ elle, parmakla dokunulduğu vakit, dokunulan yer ilkin kızılsın, sonra pembe bir renk alır. Daha sonra da üç beş milimetre yüksekliğinde kabarıp. Bu hal bazılarında yarım saat, bazılarında daha ziyade, yirmi dört saate kadar, sürer.

Kabarması mutlaka lâzım değildir. Bazılarında hiç kabarıp olmandan yalnız pembelik devam eder. Dermagrafizmin en çok görüldüğü yerler, arkanın ortası ile iki omuzların üzeri ve göğüs tahtasıdır.

Bu Dermagrafizm sinirli bayanlarda hiç ehemmiyetsiz bir şeydir. Mahsus tedavi edilmeğe de değmez. Yalnız bir sinirliliğin âlâmetidir ve sinirlere bakılması lüzumunu gösterir.

Fakat sinirli olmanın erkeklerde meydana çıkınca o vakit iş değişir. O zamanlarda alkol, en ziyade rakı gibi kokulu alkolden, yahut başka türlü aperetiflerden zehirlenme âlâmeti olur. O zaman bu halin ehemmiyeti büyük olur, alkol tesiriyle dahilî ifrazat gaddelerinin zehirlendiklerini ve büyük sempatik sinirinin zıtluluğunu gösterir, hem de aporetiften derhal vazgeçmek lüzumunu anlatır.

Lokman Hekim

"BEN HUR,, dan Muazzam, "KLEOPATRA,,dan YÜKSEK ve 10.000 lerce figüranla 3.000.000 lira sarfiyle yapılan

FRANSA İHTİLALİ

Tarihin kaydettiği en kanlı günler - Eşi görülmemiş fedakârlık ve arkadaşlık sahneleri - en güzel AŞK'ı 10 SENEDE BİR GÖRÜLEBİLEN ŞAHESER

YARIN AKŞAM İPEK sinemasına şeref verecektir.

Briç meselesi

R.3
A.R.2
V.9.4
D.8.6.4.3
V.9.7.5
D.V.8
D.8
10.7.5.2
N
W
E
S
A.D.8.6.4
10.4
A.6.5.2
A.9

(S) 4 pik oynıyacak. (W) karo (D) si ile oyuna başlar. Bu eli nasıl oynamalı?

* Bu meselenin halli 3 Teşrinievvel cumartesi sayımızda çıkacaktır.

29 Eylül sayımızda çıkan meselenin halli

A. 9. 5. 4. 3
2
A
—
8. 7. 6
R
R. 2
R
N
W
E
S
D.V.10
D
V. 10
D
R. 2
A
D. 3
A. 2

Koz kör. (S) oynar ve bütün levelleri yapar.

Leveler:

- 1 — (S) trefli (A) ni oynar ve üstüne yerden karo (A) ni atar.
- 2 — (S) karo (D) ni oynar, (W) karo (R) sini kor, (N) keser, (E) karo (10) lusunu verir.
- 3 — (S) pik (R) si ile el alır.
- 4 — (S) kör (A) ni oynar.
- 5 — (S) trefli (2) lisini oynar. Bu elde:

- a) Eğer (E) karo atarsa (S) deki (3) lü sağlanır.
- b) Eğer (E) pik atarsa (N) deki pikler sağlanır.

* Bu meselenin, evvelce başka meseleler münasebetile tarif edilmiş olan Viyana açmazına bir misal olduğu şüphesiz anlaşılmıştır; taktik şudur: Hasımda bir kâğıt sağlamak ve sonra o kâğıdı muhafaza zaruretile hasmı başka bir kâğıt atmağa icbar etmek.

Yarın akşam saat 21 de TURK sinemasında

1936 - 1937 yeni sinema mevsiminde

KATE DE NAGY - FERNAND GRAVEY - LUCIEN BAROUX

gibi 3 meşhur sinema artistinin yarattıkları

BİR MAYIS GECESİ

Aşk, entrika, şen, zengin ve eğlenceli sahnelerle dolu pek mükemmel film ile başlıyor.

BU AKŞAM MELEK' de

Enfes bir film ve mevzu en yeni dans - revü ve şarkılar gözleri kamaştırın bir zenginlik ve ihtişam

ÇILGIN GENÇLİK

Fransızca sözlü ve orijinal şarkılı büyük Metro-Goldvin filmi

Baş rollerde:

JEAN HARLOW-WILYAM POWEL
Ayrıca: Paramount dünya haberleri İspanyadan mufassal haberler. Almanyada: NURENBERG KONGRESİ. Rusyada; yeni manevralar Fransada; grev ve sporlar Amerikada: Cümhurreisi. İngilterede: Kralın yeni şatosunda. Yerlerinizi evelden aldırım. Telefon: 40868

Bu akşam SARAY Sinemasında

Istanbulda ilk defa olarak dinliyeceğimiz tatlı

sesli meşhur ve genç tenor

NINO MARTINI NİN

"MARIA GAMBARELLI,, nin büyük bale heyeti refakatinde cazip sahneler arasında göz kamaştırıcı bir lüks ve ihtişam çerçevesi altında temsil edeceği

AŞK SERABI

Fransızca sözlü filminin ilk irasesi için yerlerinizi evelden temin ediniz. İlâveten: Fox Jurnal. Şık Bayanlar için bu kıyış modaları. İspanya muharebeleri...

NAKİL

Şişlide Osmanbeyde Rumeli caddesindeki

Kadın berberi salonumu

gene Osmanbeyde Sokoni Vakum benzin deposu karşısında Suna gazinosunun bitişliğinde yeni yaptırılmış 243 No. lu dükkâna naklettim.

ŞUKRU ŞAŞMAZ

Gece Yarısı

Sabahat, uyku halinde bile alışkanlığını kaybetmiyordu; başını kaldırır, ekşi bir sesle bağırdı: — Mevlût, yine benimle uğraşma. Mevlût, korkmuş gibi omuzlarını kısarak sınımtı: — Seninle ben, nasıl uğraşırım... Senin hakkından, anan gelir! Sabahat, öfke ile homurdandı: — Anam kadar, başına taş düşsün e mi? Mevlût, İclâl'in kadehine rakı koydu: — Aldırmaym İclâl Hanım; biz, karı koca, birbirimize iltifat etmeden duramayız. Sevgimizin çakısıdır., bu... Sabahatin sesi, tekrar duyuldu: — Mevlût, uğraşma benimle... Mevlût ta bağırdı: — Sen de, buradakilerle uğraşma... Uyuyacak mısın, sızacak mısın, ne halt karıştırıracaksın, yap ta, herkesi rahat bırak... İclâl, rakısını içince tekrar doldur-

muştı: — Bir tane daha... — Biribiri arkasına oluyor... — Aldırmaym... Bize, başka türlü yetişemezsiniz... Sun'ullah, yavaşça Mevlûdun kolundan çekmişti, dudakları arasından fısıldadı: — Pek üsteleme... — Ne var? — Sarhoş olmam... Konuşacağız... — Biraz çakır keyif olmadan da konuşamayız... Ne o bizim dilimizden anlar, ne de biz ona meramımızı anlatabiliriz. — Tadını kaçırma... İclâl, onların fısıldaştıklarını yarı duymuştu: — Gizli gizli neler konuşuyor sunuz? Sun'ullah, İclâle sokulmuştu: — Gizli değil... Hele, sizden, hiç gizli değil... — Nedir?

— Söyliyeceğiz ama, zamanı var... Genç kadm, merakla bakıyordu: — Ne söyliyeceksiniz? — Mühim, çok mühim bir şey... İclâl'in sağına Sun'ullah, soluna da Mevlût oturmuştu; ikisi de hem, çabuk söylemek istiyorlar; hem de, nereden, nasıl başlayalım? diye sorar gibi birbirlerine bakıyorlardı. Genç kadm, yalvarmağa başlamıştı: — Ben, böyle meraktan, çok sıkırlım... Üzmeyin, söyleyin... Karşı köşede, uyuklar gibi oturan Sabahat, birden ayağa kalkmıştı, parmaklarını ucile gözlerini uğuşturdu, saçlarını elile düzeltti ve kıvrak bir yürüyüşle İclâl'in önüne geldi, durdu. eğildi: — Size, ben söyleyeyim mi, İclâl Hanım? Mevlût, Sabahati elile itti, uzaklastırmak istedi: — Sabahat, sen karışma... Sun'ullah da, hiddetlenmişti: — Sabahat, git yerine otur... Suluğun lüzumu yok... Sabahat, bir silkinişte, onların elinden kurtulmuştu: — İclâle, onu yaklaştırmak istemiyen

Mevlûdun omuzu üstünden bağırdı: — İclâl Hanım, sizi aralarına almak istiyorlar... Pardon, sizi, aramıza almak istiyoruz. Mevlût, öyle öfkelenmişti ki yeşile çalar yüzü, mosmor olmuştı; dişlerini sıkarak alay etti: — Sevsinler, "pardon"u da var... "Pardon"u biliyor! Sabahat, dolgun göğsünü sarsan, çingiraklı bir kahkaha kopardı: — Biliyorum ya; ne zannettin? Sun'ullah, dik dik baktı; yerine oturdu: — Kabahat bizde ki, seni buraya getirdik. Sabahat, masaya yaklaşmıştı; bir kadahe rakı doldurdu, içti: — Vay küçükbey; kendi evi imiş de sanki, adam davet ediyor; adam davet etmiyor... Elindeki perdahtlı zeytin çekirdeklerinden yapılmış incecik tesbihi çekerek hep dinler gibi başını sallayan Bilâl'in omzuna vurdu: — Sun'ullah Bey, caka kesmeden yapamaz!.. Bunun yutkunacak, ezilip büyülecek nesi var, anlamıyorum ki, böyle be Bilâlciğim, öyle değil mi? Bilâl, gözlerini kaldırdı, aralarında

uzun bir mesafe varmış da, uzaktan güç seçiyormuş gibi baktı: — Ben, soğukluktan hazetmem... Elile uzaklaştırdı: — Çekil karşımdan Allahaşkına... Sabahat, kollarını kavuşturarak durdu; endamına mağrur bir kadın hali vardı, alaydan ziyade, tahkir eden bir kahkaha ile güldü: — Bugün, hepinizin soğukluğu ilzerinde... Elini alından geçirdi, esnedi, kollarını açarak gerindi. Bilâl, ondan gözlerini ayırmıyordu: — Sen, içeride bir yere kıvrılıp yat sana... Sabahat, kaşlarını çatarak, gözbebekleri şimşeklene şimşeklene baktı: — Sen, kıvrılıp yatarsın... Bilâl, tesbihini cebine koydu, ağır ağır ayağa kalktı, Sabahatin koluna girdi: — Güzelim, aslanım... Uykusuz - sun... Git yat... Sabahat, onun kolundan sıyrıldı, masaya doğru gitti: — Çekil, istemiyorum... Yaklaşma bana... Bilâl, gülümsüyerek, ona yaklaşıyordu:

— Sözlerimi yanlış anlıyorsun, Sabahat... Uykusuzsun, yavrum; uykusuzluk başına vurdu... İğeri ki odaya git, biraz uzan... Evet, kıvrılma, uzan, yat... Sana, kıvrılıp yat, dedimse, salondaki kanapeye, insan ancak kıvrılıp yatabilir ya, onun için söyledim... Pek boysuz da değilsin ki, kıvrılmadan yatabilesin!.. Uzan, da desem, gene kıvrılıp yatacaksın... Doğru lâfa kıvrılır mı hiç? Bilâl'in, kayıtsız, kayıtsız söylenişine herkes gülmeğe başlamıştı; Mevlût, Sabahatin kolundan tuttu, tatlı bir sesle: — Sabahat, sen git yat, biraz... dedi. Sun'ullah da, Mevlûda yardım ediyordu: — Bir saat kadar, kestir... Kalkınca, içmeğe, daha idmanlı olursun... Anlıyorsun ya? Sabahat, dudak büktü: — Ben, sizin kadar içki meraklısı değilim... Mevlût, başını sallıyarak tasdik ediyordu: — Elbette... Elbette... Ona ne şüphesiz... Bilme miyiz? [Arkası var]

TAN

Gündelik gazete

Başmuharriri
Ahmet Emin Yalman

Tan'ın hedefi: Haberde, fikirde, herşeyde temiz, dürüst, samimi olmak, kariin gazetesi olmaya çalışmaktır.

Günün meseleleri

Mevki farkı

Bir inceleme yapalım. Okuyucularımı, birçok İstanbul'un gözünden kaçırmış olan bir teklik gezintisine davet edeceğim:

Harbiye durağına gidelim. Sabah saat 8. Kalabalık fazla. Tramvaylar bütün istiaplarla çalışıyorlar, fakat halk sığışmıyor. Bakın neler görürüz:

Tek vagonlu ikinci arabalara te-hacim o kadar büyüktür ki, onların üzerindeki "Dolmuştur" levhası hiç indirilmez, ve hepsi bekleyenlerin önünden dolu geçer. Becerikli olanlar atlar, sıkıştır, sıkıştır, bir yerecek edimdir. Ötekiler, biraz bekledikten sonra, işleme geç kalmamak için, çaresiz birinci arabalara binerler.

Saat on buçuk. Aynı istasyonda bekliyoruz. Halkın kesaleti azalmış, muayyen zamanlarla mukayyet olan yolcular hemen kalmamıştır. Durak-takiler ısrar ve azimle ikinci arabaları bekler ve onlara binerler.

Şimdi kalkıp Tünel durağına gidelim.

Saat on bir. Mesele değişmiştir, günlük önümüzde çift araba vardır. İktisadi formülün, içtimai tesirle nasıldır altüst olduğunu göreceksiniz. Birinciye tehacim nisbeti çoğalmıştır. Acaba halk burada birdenbire zenginleşmiş veya tasarruf kaidelerini unuttu mudur?

Bir gün ayağımdan rahatsızdım; Tünelden tramvaya binmek için ön mühâncilere katılmadım; birincide ayakta kalacağımı anlayınca, ikinciyeye bindim ve rahatça oturabildim.

Bunun sebepleri: Görenek derdidir. "İkinciye binmek" diye bir söz dündü mü? Zavallı geçen Şişliye İkinci ile gidiyordu" dedikodusu bizi ürkütür. Halbuki tek ikincide yolculuk ettik mi, vaziyeti lehimize izah edecek sebep vardır: Durağı ilk olarak ikinci geldi, boşuna bekleme-den bindik. Halkın hayat standardı çok yükselmiş, medeni ihtiyaçları çoğalmıştır. Kazançlar aynı nisbette artmaktadır için, her imkândan para tasarrufu lâzım gelmektedir. Bu mevki farkı, bir kişi için günde 10 kuruş, senede 36 lira tutabilir ki bir kat elbise veya kışlık mahrukat parasıdır.

Bu sessiz ve acı mücadelede İstanbulun karşısına içtimai bir derd olan görenek çıkıyor. Onun yardımına koşulamaz mı?

Garibi şu ki, yaptığım tetiklere göre, birinci mevki arabaların gün-delik varidatı, ikincilere nisbette daha azdır. Belki çift arabalarda iş başka türlüdür. Şirket, bu vaziyete rağmen, acaba neden ikincileri o kadar seyrek işletir?

Esasen şehir nakil vasıtalarında mevki farkı doğru değildir. Sebebini kısaca anlatmak imkânsızdır; fakat elimizde çok misaller var: İşte Avrupa şehirleri; Ankara otobüsleri; hattâ İstanbul şimdiki kırık dökük otobüslerinde yolcu tasnifi yoktur ve Belediyenin işleteceklerinde de olmayacaktır. İzinir tramvaylarında birinci mevki kaldırılmış gibidir.

Tramvaydan bu derdi kaldırmak, belki mukavele icabı olarak, şimdilik mümkün olmayabilir; fakat bazı kolaylaştırıcı tedbirler bulunamaz mı? Meselâ:

Şişli - Tünel, Beşiktaş - Fatih, Ortaköy - Aksaray, Bebek - Eminönü gibi çift arabalı hatlarda, iki seferde bir, ikisi de ikinci çift arabalar kaldırmak mümkün değil midir? Kaldırılmı da tahmin kabildir.

Günün ortasında ve akşamları geç vakit, ikinci mevki arabalar daha sık işletmez mi?

Suracıkta bir de Tünele bakalım: Gündüzleri büyük fasılalarla işler, çünkü yolcusu azdır. İnş yolcuları her zaman seyrek. O halde, gündüz saat 10 ile 5 arasında ücreti meselâ yarıya indirmek, inş seferlerini ucuzlatmak hem şirketin hem halkın nefine değil midir?

A. N. P.

Bizim yaramazlar

Türk parası düşürülemez ve düşürülmemelidir!

Frank kıymetinin düşürülmesinin yapacağı tesirleri mütalea etmeden ve müsbet veya menfi tesirlerini mukayeseye tâbi tutmadan evvel devalüasyonun ne gibi şartlar altında yapıldığını gözönünde bulundurmak lâzımdır.

En büyük kapitalist memleketlerden biri olan Fransanın parasının kıymetini düşürmüş olması şüphesiz ki bütün memleketleri alâkadar etmiştir. Fakat bu hâdisede nazarı dikkate çarpan en mühim nokta frank seviyesinin dünyam üç büyük mali merkezi olan Londra, Nevyork ve Paris arasındaki anlaşmadan sonra yapılmış olmasıdır.

Bu üç mühim merkez dünya para piyasasına hâkim olduğuna göre nihayet bir para anlaşmasına varılmış olmasının tedricen havuza atılan bir taşın, su sathında hasıl ettiği halkalar gibi, büyüye büyüye bütün dünya parasını doğuracağı ve anlaşmanın müsbet tesirlerinin bu suretle dünya iktisadiyatı üzerinde iyi tesirler yapacağı ümit edilir.

İngiltere 1925 de parasını tesbit ederken rayici yüksek tutmuştu. Bilâhare parasının harici kıymetini indirmek, memleketini ucuz mal satım almabilen bir yer haline sokmak ve İngiltere iktisadiyatına canlılık vermek maksadile parasını düşürdüğü malumdur. 931 de İngilterenin başladığı bu paranın kıymetini düşürme siyaseti İngiltere, Amerika ve Fransa arasında bir para harbine, daha doğrusu parayı alçaltmak suretile harici ticareti arttırmak rekabetine yol açtı.

Maamafih, bu ekonomik harbin dünya iktisadiyatı üzerindeki menfi tesirleri yavaş yavaş anlaşılma-da başladı. 933 senesi Haziranında Londrada toplanan dünya iktisat konferansında bir çok mühim meseleler başında paraların stabilize edilmesi ve her şeyden evvel Sterlin, Frank ve Doların birbirine nazaran tesbiti işi geliyordu.

Dünya iktisat konferansı o zaman daha ilk haftasında akamete uğratan mesele paraların tesbiti hususunda anlaşılmasını oldu ve altın esasını kabul eden memleketler altın esasında olmayan memleketler olarak konferansta iki grup meydana çıktı. Bunu Doların kıymetten düşürülmesi takip etti. Bu suretle o sıralarda Reisi-cümhurluğa gelen Ruzvelt bilhassa fazla borçlu olan çiftçilerin vaziyetini düzeltmek maksadile para harbine atılmış oldu.

Fransa, İngiltere ve Amerika'yı sür'atle takip etmesi ve devalüasyonun senelerden beri bir zaruret olduğu kabul edilmesine rağmen mevki iktidara gelen hükümetler şimdikiye kadar buna karar vermemiştir. Bunun sebebi çok tasarruflı olan Fransız milletinin devalüasyonun ilk acı neticelerine katlanamayışında görmek kabildir zannederim.

İngiliz ve Amerikan devalüasyonundan sonra Fransız parasının çok yüksek kalmış olması tesirle-

Frangın düşüşü karşısında Türk iktisatçıların, maliyecilerinin ve ticaret hayatile alâkadar olan mühim firmalarımızın ne düşündüklerini ve bu hâdiseyi ne suretle karşıladıklarını öğrenmek maksadile hazırladığımız ankete devam ediyoruz. Bugünkü yazıda kıymetli maliyecilerimizden Halis Kaynarın bu mesele hakkındaki fikirlerini okuyacaksınız.

rini daha fazla göstermeye başlamıştır. Bilhassa son zamanlarda bütçe açığı gittikçe artıyordu. Nihayet sanayicilerin vaziyetine de sadece bunlara borç vermek suretiyle bir çare bulunamayacağı, Fransa bankasının hükûmete mütemadiyen hudutsuz ikrazlar yapacağı, işte Fransa, a. dahil iktisadi vaziyeti, b. harici iktisadi münasebetlerinde karşılaştığı müşkülâtı cezri bir kararla halle doğru gitmiş bulunuyor.

Biraz evvel söylediğim gibi bu kararın dünyanın mali merkezleri olan Londra, Nevyork ve Parisle yapılan anlaşma üzerine verilmiş olması ve Fransanın bir damping yapmamasının mukarrer bulunması para harbinin nihayete erdiğine bir delil addedilebileceğinden çok büyük bir ehemmiyeti haizdir.

Bu sayede arsulusal malî münasebetlerin kolaylaşması ve tediyeli güçlüklerinin nisbeten zail olması, beynelmilel ticaretin inkişafı beklenilebilir.

Fransayı takiben altın esas blokuna dahil olan İsviçre ve Hollanda da paralarını düşürdüklerinden bu devalüasyonların kambiyo işlerinde bir istikrar temin edeceğine tahmin ederiz. Artık ticaret için çok zararlı para tehlikeleriyle eskisi kadar karşılaşmayacağımızı ümit ederiz.

Türk parası

Türk parasının şimdikiye kadar franga bağlı olduğu malumdur. Bir Türk lirası 12.03 ve 12.06 arasında muamele görüyordu. Fransız frangının sukutundan Türk parasının müteessir olmaması için hükümetimiz maalmemnunıye çok seri ve yerinde kararlar ittihaz etmiştir. Türk lirasının Fransız frangile mübadelesini aynı kurlarda muhafaza etmek millî paramızın da Fransız frangındaki sukut nisbetinde düşürülmesi demek olurdu. Bu itibarla hükümet evvelâ Türk parasının kıymetini düşürmeceğini ilân etmiş ve Türk parasını Fransız frangına tabi olmaksızın kurtararak İngiliz lirasına bağlamıştır. Merkez Bankasının döviz ihtiyacını İngiliz lirası olarak temin edeceği ve muvakkaten İngiliz lirasına 620 kuruş alış ve 623 kuruş satış fiyatı vereceği bildirilmiştir.

Fransız frangının sukutu üzerine (bu kadar mühim ve cihanşümul bir hâdiseye karşısında)

Türk borsasında hiç bir aksülâmel olmaması beklenilemezdi. İlk tereddütü dakikalarda esharı ve tahvilât fiatlerinde bilhassa harici borçlara ait tahviller üzerinde bir tenezzül göze çarpmış olmakla beraber hükümetimizin aldığı kat'i vaziyet üzerine tedricen husule gelen altın akımını durdurulamayacağı anlaşmıştır.

Fransa için zarurî görüldüğü gibi devalüasyonun acaba memleketimizde tatbiki düşülmeye mi?

Devalüasyonun leh ve aleyhinde söylenilebilecek bir çok şeyler vardır. Fakat bir memleket için zarurî olan iktisadi bir hareketin diğer memleketlere tatbiki aynı neticeyi verir diye bir kaide yoktur.

Memleketimizin iktisadi bünyesi itibarile şahsî kanaatim, paranın kıymetten düşürülmesinin mahdud

bazı ithalâtçıları kazandırmak, ihracatımızı bir nebze arttırmaktan başka bir faydası olamayacağıdır. Türkiye buna taraftar olanlar en mühim bir sebep olarak çiftçilerin borçlarını ileri sürüyorlar. Bunları ödemede müşkülâtı gösteriyorlardı. Fakat, Cümhuriyet hükümetimiz bu borçları uzun vadelere ve taksitlere bağlamak, faiz miktarını % 12 ve % 9 dan % 3 e indirmek suretile ödemesini çok kolaylaştırmış olduğundan bu sebep te ortadan kaldırılmıştır.

İhracat maddelerimize gelince, bunların mühim bir kısmı tütün, incir, üzüm, fındık ve halı gibi yalnız memleketimizde yetişen mevaddan ibaret olduğu cihetle fiatlerinin ucuzlaşmasının bunların ihracatı üzerinde pek fazla bir tesir yapmayacağı zannederim.

Buna mukabil memleketimizde devalüasyonun yapacağı zararları sayacak değilim. Yalnız, para kıymetinin halihazır seviyesinin muhafazasını zarurî bir şekle sokan en büyük bir şeyi söyleyeceğim.

Cümhuriyetin memleketimizin iktisadi hayatında yaratmaya muvaffak olduğu tasarruf hareketi devalüasyon yapıldığı takdirde baltalanmış olacaktır. Senelerden beri hükümetimizin sarfettiği faaliyet ve sabit para siyaseti sayesinde eskiden sıfır denilecek kadar ehemmiyetsiz olan tasarruf tedricen yüksele yüksele pek mühim miktarlara balığ olmuş ve memle-

Tarihi Dedikodu

"Beynin patlasın gâvur!.."

Hacı Akif Paşa Maliye Nezareti müsteşarı idi. Yirmi bin kuruş maaş alırdı. Aylığı dört torba meciדיye tutardı. Aylık çıkınca akşam, kapı dö-nüşü torbaları arabasına yerleştirir, Şehzadebaşındaki konağına getirirdi.

Agop Paşa Maliye Nazırı oldu. Hacı Akif Paşa gibi değerli bir adamla teşriki mesai edemedi. Hacı Akif Paşa çok değerli ve aynı zamanda çok ağırbaşlı bir adamdı. Agop Paşa ise galit tabiatlı, galit lisanlı idi.

Agop Paşa Hacı Akif Paşayı Şü-rayı Devlet azalığına naklettirdi. Hacı Akif Paşa beş bin kuruş maaş ile Tanzimat Dairesine aza oldu. İlk aylık çıkınca meciديyeler bir tek torbaya indi. Hacı Akif Paşa, bir perşembe akşamı bir torba meciديyeyi gene arabasına yerleştirdi. Doğru konağına gecti ve konağın mabeyn odasına torbayı taşıttı.

Hanmefendi haremde mabeyn odasına geldi. Yerdeki tek torbayı kaldırdı. Hareme giderken bir infial duyarak geri döndü. Ve torbayı yere savurarak:

"— Beynin patlasın gâvur!..", dedi.

Agop Paşa Yeniköyde oturdu. Maliye Nazırı olduktan sonra bir at peydahlamış, akşam kapı dönüşü atına binip Tarabyaya, Büyükdereye gitmeği âdet edinmişti. Tam vak'ının haftasına tesadüf eden perşembe akşamı atına binip gezerken köy başında at saha kalktı. Agop Paşayı yere fırlattı. Harap olmuş bulunan rıhtımın koca koca taşları yol üzerinde duruyordu. Agop Paşanın başı taşlara çarptı ve beyin batlıyarak öldü.

Vak'ayı Hacı Akif Paşa bizzat nakletmiştir.

Abdurrahman Adil EREN

ketin iktisadi bünyesinde güvenilecek bir kaynak teşkil etmiştir. Para kıymetinin düşürülmesi işte bu harekete mühim bir darbe vurabilir. Bunun Türk ekonomisinde çok zararlı neticeler vereceği muhakkaktır.

Ötedenberi Türk parasını sağlam tutan ve bu siyasetinde muvaffakiyetle devam eden Cümhuriyet Hükümetimiz son vesile ile de para kıymetinde bir tebeddül yapmayacağına bildirmekle Türk parası hakkında hiç bir korku olmadığını bir kere daha isbat etmiştir.

OKUYUCU MEKTUPLARI

(Harbiye caddesi) ismi iade edilmelidir!

Bir okuyucumuz yazıyor:

"Ben Nişantaşında oturuyorum. Sokağımızın adı evelden Harbiye caddesiydi. Sonradan, bilmem niçin değişti. Halbuki eski adımda, niçini bir hatıra kıymeti vardı. Bir asra yakın bir zamanı berberim ordumuza kıymetli zabıtlar, büyük şefler ve memlekete yüksek hükümet ve hattâ devlet adamları yetiştiren bir ocağın adını taşıyordu.

Bu mülâhazaların hiçbirini varit olmasa bile Harbiyenin yalnız Atatürk'ü yetiştirmiş olması, ona modern Türkiye'nin beşiği imiş gibi pek yüksek bir kıymetle zıfı ediyordu.

O tarihi adm değişmesi benim gönlümde bir ukde gibi kalmıştı; her s k a ğ a çıktıkça gözümde b a - t r y o r ve adres vermek lâzımgeldiğçe sokağımızın asıl adını âdeta hasretle hatırlıyorum.

Harbiye Mektebi Ankara'ya gitmiştir. Ben, eski bir Harbiyeli olmadığım halde, bundan bir öksüzlük duygusu gibi hüzn duyuyorum! Harbiyenin yerinde boş bir bina kalacak. Onun da ne olacağı belli değil.

U m a r ı m k i, G a l a t a s a - r a y l i s e s i n e m u a d i l, f a k a t F r a n s ı z c a y ı n e İ n g i l i z c e v e A l m a n c a y ı y a b a n c ı b i l g i d i l i o l a r a k ö ğ r e t e n i k i t a r a f l ı b i r l i s e o l u r. B ö y l e b i r i r f a n m ü s s e s e s i n e n e k a d a r m u h t a ç b u l u n d u ğ u m u z u H a r b i y e n i n y e t i ş t i r -

diği ricalimizden Maarif Vekili Bay Saffet Arıkan hepimizden daha iyi bilir, temenni ederim ki bunu yap-mak istediği işlerin başına kaydetmiş bulunsun.

Fakat ister böyle bir feyiz kaynağı vücuda getirilsin, ister - korktuğum gibi - Harbiyenin yerine, Taksim gibi - Harbiyenin yerine, Taksim gibi - Harbiyenin yerine, Taksim talimhane meydanında olduğu gibi, çirkin bir mahalle kaim olsun, artık orası Harbiye olmayacak, Harbiye diye anılmıyacak!

Bunun için valimiz ve belediye reisimizden, bütün İstanbulluların ıstı - rak edeceklerinden şüphe etmediğim, bir ricam var:

Şu bizim caddede eski adını iade etsin.

Dediğim gibi bu ricamda bütün İstanbullular benimle beraberdir. an - cak bizler henüz demokratik yurt - daşlığa iyice alışmadığımız için halkımız, birçok şeylerde, ağzı varsa da dili yok. Böyle olmasa caddemizin eski adı değiştiği vakit bütün Nişantaşın itiraz etmesi gerek ti.

Bu münasebetle bir hatıra kayde - deyim: Meşhur Fransız muharriri Anatole France vefat ettiği vakit Paris belediyesi Quai des Grands Augustin rıhtımına onun adını ver - meği kararlaştırdı. Bunda bir mün - sebet te vardı: O büyük edibin ba -

bası Thibault vaktiyle bu sokakta ki - tapçı imiş. Hattâ muharririn bazı kitaplarında çocukluğunun geçtiği bu sokağın hatıraları iz bırakmıştır. Fakat eski admın tarihi denebilecek hiç bir kıymeti olmadığı halde sokak - ta oturanlar protesto ettiler, öteye beriye bağvurdular, nihayet rıhtımın eski adı iade edildi!.

Bu vesile ile birkaç sene evvel İstanbul sokaklarında konulan adların garabeti, hattâ bazan münasebetsiz - liği hakkında dikkati celbetmek iste - rim. Ben görmedim; fakat temin et - tiklerine göre Kadıköyünde bir (Çar şafılı Kadın) sokağı varmış! Çünkü sokaklarımızın vaftiz babası o gün mezkûr sokağın altbaşından - galiba bir yokmuş olacak? - geçerken, üst başında çarşafılı kadın görmüş!

Zaten okadar uzağa gitmeğe ne hacet. Bizim caddemize çıkan sokak - larda da, belediye reisimizin oturdu - ğu Vali Konağının karşısında böyle yolsuz iki ad var:

Eytem Sokağı ve Emlak Sokağı!.. Banka adı kor gibi sokak vaftizi! Ne ise, sözü uzatmayalım. Bu yetimler sokağı gibi adlar, bir gün gelip te da - ha münasipleri bulunduğu vakit kop - parılıp atılacak birer etiket gibi dursunlar; fakat tarihi Harbiye Cad - desinin adı kıymetli bir hatıra olarak iade edilmelidir.."

Rauf A. Hotinli

S P O R

General Ali Hikmet yeni spor programını anlatıyor

Muhabirimize dedi ki :

Atletizm başta gelecek, atlet olmayanlara futbolde yer verilmeyecek güreşe çok ehemmiyet verilecek

Balıkesir, (TAN muhabiri bildiriyor) — Türk Spor Kurumunun Başkanı, Gaziantep Sayısalı General Ali Hikmet Ayerdem dün ekspresle, çocuklarını görmek ve bir müddet istirahat etmek üzere şehrimize gelmiştir.

Climpiyattan yeni dönen başkanı Tan namına ziyaret ederek yapılmakta ve yapılacak olan spor hareketleri hakkında malumat almak istedi. Beni güleriyüzle ve tatlı bir dille kabul eden başkanla şunları konuştuk:

— Kültür Bakanlığında bir spor müstesarlığı kurulacağını, mekteplerle haric klüplerin elele vererek çalışacağını gazetelerde okumuştum. Beni tenvir eder misiniz?

— Bunun hakkında hiç bir malumatım yok. Fakat bizim hükümete birçok tekliflerimiz olacaktır. Hükümetin büyük yardımı beklenmektedir. Türk sporu ancak bu suretle canlanabilir.

Faaliyet programı

General Ayerdem çok kısa bir zamanda tatbik sahasına geçecek olan faaliyet programını ve hükümete yapılacak olan teklifi, bir malumat edinmem için uzun uzun izah ettikten sonra, çok esaslı şekilde çalışılacağını söyledi.

— Talebelerin klüplere dahil olmasına ne dersiniz?

— Anlattığım gibi, sporda zümre ayrılımlı olacak, ferdi kudretin vücut bulması için çalışılacak.

— Anadoludaki sporu da bu esaslarla mı canlandıracağız? Gelen antrenörlerden 3 şehirden gayrisi istifade etmeyecek mi?

— Üç antrenör getiriliyor. Baş antrenör gelmiştir. Diğerleri İzmir ve Ankara çalışacaktır. Ankara ve İzmir dahil olacak mntakalardan seçilecek birer müessesille bir kurs açacak ve bu kurslardan yetişecekler de vilayetlerinde sporun idaresine geçeceklerdir. Baş antrenör de sık sık gezmeleriyle bu çalışmayı kontrol edecektir.

Daima atletizm

Mesela bir millî takım yapmak istiyoruz. Görüyorsunuz ki her oyuncu bir sistem tutturmuş. Tam bir takım yapmak imkânsız. Halbuki bizim kabul ettiğimiz sistem İngiliz oyunudur. Bu antrenörler sayesinde bütün memlekette yalnız bir sistem hüküm sürecektir ve bir millî takım yapmak istenince herkes bir havadan çalışmaya çalışacaktır...

Artık biz de, bütün dünya gibi spor denince futbol anlamıyacağız. Bizde de spor artık atletizm olacaktır. Teşkilâtımızda atletizme dahil olmayan sporculara futbol oynatılmayacaktır. Bu seneki olimpiyattan çok şeyler öğrendik. Atletizm, daima atletizm, daima ferdi kudret... 940 olimpiyadına bu suretle hazırlanacağız.

— Olimpiyattan nasıl bir intiba ile döndünüz?

— Biz giderken aleyhtarlarımızı belki bilirsiniz. Ben gideceğim diye israr ettim ve israrımda da isabet etmiş vaziyeteyim. Olimpiyada gitmekle kaybedilmiş hiç bir şey yok, fakat kazanılmış çok şey var.

İki yol

Türk sporunu iki yol üzerinde yürüteceğiz:

- 1 — Genel olarak, Türk sporunun terakki ettirilmesi.
 - 2 — 940 olimpiyadına iyi yetişmek için hususî bir mesal. Bu husustaki hazırlığımız üstün bir vaziyettedir.
- Bayrağımızı şeref direğine yükseleten Türk güreşi için neler yapacağız?
- Güreşte çok ümitvarız. En önce olacağız. Bir gün gelecek, artık

Spor Kurumu Reisi General Ali Hikmet Ayerdem

bir Rumen, Finlandiya, Alman, İlah... usulü değil, Türk usulü esas olacaktır.

Bütün vilayet, kaza, ve köylere tamim yaydık. Kuvvetli, güreşçi arıyaca-

cak, bu gençleri kaza ve vilayetlerde birbirleriyle güreştirecek ve galibelerini federasyona alarak hususî surrette yetiştireceğiz. Güreş en büyük himaye payını kazanacaktır.

İspanya ihtilâlinde güç kurtulan futbolcular

Meşhur kaleci Zamora idam edilmekten nasıl kurtulmuştu

Senelerce dünyanın en yüksek ve en teknik kalecisi olarak tanınmış ve on seneden fazla İspanya millî takımının eşsiz kaleciliğini yapmış olan meşhur Zamora'nın son ihtilâle öldürüldüğünü bazı gazeteler yazmışlar. Bu namli futbolcünün kurşuna dizilmekten nasıl kurtulduğunu ve bugün ne halde yaşadığını vak'aya şahit olan bir İspanyol gazetecisi şöyle anlatıyor :

Bizim Madritte sabah gazetelerinde çalışan muharrirler işlerini güneş doğarken bırakırlar.

Geçen Temmuzun son günleri, yine sabaha karşı işimden çıkmış yorgun, argın evime döndüm. İspanya ihtilâlinin kanlı günlerini yaşıyorduk. Gazetelerdeki çalışma çok hararetli idi. Hemen yatağıma girdim. O sırada acı acı telefon çalmaya başladı.

Telefonda bir kadın sesi nefes nefese :

— Antonio! Antonio! Goya mahallesindeki dostunuz tehlikededir. Çabuk yetişiniz! Dedikten sonra telefonu kapadı.

Goya mahallesi asilzadelerin oturduğu bir yerdi. Tanımadığım telefonda kadının ismini söylemediği ahbabım hangisi idi acaba? ..

Zihnimî kuralarken, hemen bir isim hatırlımda canlandı: Rikardo Zamora! Evet tehlikede kalan arkadaşım İspanya millî takımının şerefli ve emsalsiz kalecisi olabildi. Filhakika bizim Zamora nasılsa rejim aleyhtarları şüpheler uyandırmıştı. Bunun da sebebi: katoliklerin fikirlerini yayan "Ya", isimli akşam gazetesinin spor muharrirliğini iki sene evvel yapmış olması idi. Halbuki zavallı dostumun siyasetle filân alakası yoktu. Yalnız spordan çekilmek üzere olduğu için ihtisas dahilinde kendine teklif edilen bir işi kabul etmişti; o kadar...

Derhal evine gittim. Salona girdiğimiz zaman meşhur futbolcüyü, rahat çehresi ve dizlerinin üstünde hopta kızile bulduk. Bana elini uzatarak karışımın telâşını anlattı:

— İşte bir kadim ki, her saniye kapımızın çalınıp beni kurşuna dizmeye götüreceklerinden titriyor, dedi. Tam o sırada kapımın zili uzun uzun öttü. Kalecinin zevcesi yine kapıya koştu. Salondan Rozaryonun hafif tatlı sesine, sert cevaplar veren bir kalabalığın biriktiğini anlıyorduk. Zamora hemen çocuğunu dizinden indirip kapıya doğru koştu. Ben de onu takip ettim.

Kapımın iç tarafında birçok milis gençleri, tepeden tırnaklarına kadar

500.000 Dolar

Bir Boks maçı için teklif edilen para

Bu yazın ortasında Alman bok-sörü Şimelington beklenmeyen bir mağlûbiyete uğrayan zenci boksör Joe Louiz Amerikada yine parlamıştır .

Geçen hafta karşısına çıkarılan hasmını beşinci devrede bayıltması zenci boksöre yeniden reklâm olmuştur .

Dünya şampiyonluklarını tertip eden insanlar şimdi zenci boksörün dünya ağır siklet şampiyonu Bra-dokla karşılaşmasını istiyorlar.

Cihan şampiyonu bir çok teklifler almıştır. Bu tekliflerin en mühimmi Kaliforniyadan gelmiştir. 500.000 dolar gibi büyük bir servet teklifini alan cihan şampiyonu zenci ile karşılaşmağa hazır olduğunu bildirmiştir .

Fakat diğer taraftan cihan şampiyonunun hastalık yüzünden dövüşemeyeceği Nevyork federasyonunca tasdik edilmiştir. Aradaki ihtilâfların halledilerek maçın yapılması muhtemeldir. Çünkü ortada oynayan para miktarı pek büyüktür.

Rusyadaki temaslardan alınan neticeler

Sovyet Rusyada muhtelif spor temaları yapan sporcu kafilemizin reisi alınan neticeler hakkında alâkadarlara resmi malumat göndermiştir. Bu malumatla, Halkevi futbolcularının üç maçı kaybettikleri, buna mukabil, iki güreş, iki bisiklet ve bir eskrim müsabakasının kazanıldığı, bir eskrimde da berabere kaldığı bildirilmiştir.

Uzak Şarkta gerginlik

Çin hükümeti Japonya nota verdi

Londra, 30 (A.A.) — Röyter ajansının teyit ettiğine göre, Çin hükümeti Japon hükümetine aşağıdaki dört dileği bildirmiştir:

- 1 — Japon kuvvetlerinin bundan böyle Çin topraklarını çignemeyecekleri hakkında taahhüt verilmesi.
 - 2 — Japon milliyetperverlerinin Çinde yaptıkları kaçakçılığın kaldırılması.
 - 3 — Japon kuvvetlerinin Feagtaiden çekilmeleri.
 - 4 — Çin, Ying Juking muhtar devletine karşı hareket serbestisine malik olacaktır.
- Bu dileklerin Japon diplomatik mahafilinde büyük bir heyecan uyandırdığı söylenmektedir.

Mısır milletler cemiyetine kabul ediliyor

Kahire, 30 (Hususî) — Mısırın a-sambelenin birkaç hafta sonra yapılacak fevkalâde bir toplantısında Milletler Cemiyetine kabulü için hazırlıklar yapılıyor.

Manisa öğretmenlerinin toplantısı

Manisa, (TAN) — Manisa merkezinde ilçeler muharrirlerinin iştirakile yapılan muallimler toplantısı bitmiştir. Bu toplantıda öğretim, eğitim, yönetim ve türlü işler üzerinde konuşularak mühim kararlar alınmıştır.

Yugoslav hikâyesi

KOMŞU

Yazan: Antun Gustav Matos

Çeviren: İbrahim Hoya

— 1 —

Çok yorulmuştu. İkinci kattaki apartmanın penceresinde oturmuş, dinlenirken düşünceye dalmıştı. Biriken borçlarından dolayı memleketini terketmek mecburiyetinde kalmıştı. Ailesi de, kendisini kovmuş, üstelik onu Amerikaya kadar götürecekti. Harçlığı da vermemişlerdi. Cenvede "demirmek" icap etmiş, kumara dalmış, İslâv, bilhassa Bulgar talebelerini pokerde yutarak epeyce "mangır" toplamıştı. Talebelerden biri bütün varını, çoğunu kumarda kaybederek, kendisini göle atıp intihar edince, kahramanımız Thalak'ın aklı başma gelmiş, kumardan vazgeçmiş ve Allahtan olacak, şöyle usturlu bir fikir düşünmüştü: Büyük bir yer tutacak, birkaç minder satın alacak ve eskrim, daha sonraları da boks dersi verecekti. (Esasen boks Parisli bir ustasından öğrenmişti.)

İşte bu eskrim sayesinde yüksek sosyetelere, muhtilere girdi çıktı. Orada peydaladığı nüfuzlu "şahsiyetlerden", bilhassa Rusya için birçok tavsiyeler aldı. Bir de son boks maçıyla dünya şampiyonları arasına girince de Parise yollanmak üzere hazırlıklara başladı. Hayatında ilk defa olarak, bir parça olsun, para topluyabilmişti. Genç, egzantrik, ve hele kozmopolit kadımlar, bol bol, hiç sakınmadan paralar vermişlerdi ona. İlk önce, memleketindeki borçlarını ödedi. İnkâr edilemeyecek kadar ve kahraman hudut zabıtları olan ecdadından miraslandığı iyi kalpliliği, temiz tavrı herkesi hayran bırakmıştı. Tanıdıkları tapıyorlardı ona... Bizim birçok öfkeli burnunda, huysuz, baruta benzeyen erkeklerimiz gibi, kalben temiz ve asil kalmıştı. Çocuk ve adeta kız gibi utangaç ruhu, sarımtırak kartal gözünü andıran gözlerinden okunuyor, dağıl Hacuk ve Uskok kabilelerinden gelen erkeklerinkine benzeyen kalın ve sert bir sakal, her zaman...

— Sız şimdi köklü kurumuş olan Sentör (.) lerin hayrülhalefiniz, Bari amazonunuzu buldunuz mu?

Thalak kadının renginin ne kadar çabuk uçtuğuna, sonra kızardığına dikkat etti ve gözleri (cidden tuhaf) nemlenerek dumanlandı. Bunda da kadın şaşıtı. Thadak, genç kadının sözlerine hararetle ve deruni bir sevgi sezisiyle mukabelede bulunmak isterken, kadın sadece küçük bir baş selâmı verdi ve dudaklarında zor zapt edilmiş ve tahrik edici bir kahkaha ile çiçekler arasından silindi.

İşte tanışmaları böyle olmuştu. Akşama, Thalak, yemek yemek için şehre gitmek istemedi. Bir şeyden utanmış gibiydi. Bir yabancı mevcutiyeti kendisini şaşırtmıştı. Gece, karanlıkta, kendisine yatak işini de gören maröken bir mindere uzanmış, yalnız ve bahtsız olduğunu hissediyor, anlıyordu.

Biricik oğlu olduğu, kendisini fazla şımartan (Allah rahmet eylesin) anasını düşündü. Delikanlılık çağlarına yetiştiği zamanlarda bile, her sabah anası daha kalkmadan, baş ucuna gitmek mecburiyetinde kalırdı. Derken babasını hatırladı. Al-bay olan babası, kırmızı yüzü, beyaz bıyıkları, biber gibi sert tavırlarıyla tam anlamıyla hakiki bir "Bruder Yavo" idi. Onun, üzerinde sanki bir askıdaymış gibi duran sivil elbiseleri, köhne kırmızı sabah terlikleri gözünün önüne geldi. Tasavvur ediniz ki, Thalak büyüüp te zabıt olduğu zamanlarda bile, babasından izin almadan önünde bir cigara yakmaya cesaret edemezdi.

(Arkası var)

Kocaeli Parti işleri

Adapazarı, (TAN) — Kocaeli Parti işlerini incelemeye memur Seyhan sayısalı Tefvik Tarım bir müddettir vilâyet Parti teşkilâtı işlerini gözden geçirmektedir.

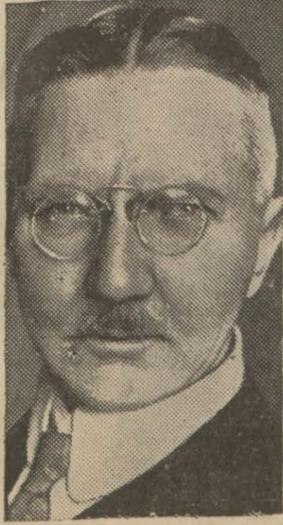
İzmit, Karamürsel, Kandırıy gören Tefvik Tarım bir haftadır Adapazarında çalışmaktadır. Buradan sonra da Hendek, Karasu ve Geyve kazaları işlerini yerlerinde inceleyecektir.

Parti, ocak kongrelerine hazırlanmaktadır.

Frangın düşmesi bize zarar vermeyecek

Fakat İstanbul ve İzmir ihracat tacirleri sıkıntıya düştüler

[Başı 1 incide]

Dr. ŞAHT

tenjanları ve para kontrolunun kaldırılması ile meşgul olacak bir konferansın toplanması hakkındaki Fransız - İngiliz teklifine dair olan haberin Cenevreden yalanlanmasına rağmen, gazeteler böyle bir plânın mevcut olduğunu, fakat son dakikada İngilizlerin bazı kayıtlar iletmiş olmaları yüzünden teklifin tehir edildiğinde ısrar etmektedirler.

Diğer memleketlerde

Paris, 30 (Radyo - Tan) — Frangın düşürülmesi üzerine diğer memleketlerde para siyasatinin aldığı şekillere dair verilen haberler şöyle hu lâsa edilebilir:

Frangın kıymetten düşürülmesi Bulgar parasına tesir yapmamıştır. Çekoslovakya mütereddit bir vaziyettedir. Yakında parlamento fevkalâde bir toplantıya çağrılacaktır.

Parasını düşüren İsviçre, bunun neticesi olarak hayat pahalılığına karşı tedbirler alacaktır. Romanya da Frangın sukutu üzerine bazı tedbirler almak kararındadır.

İtalya yüzde yirmi kadar düşük nisbette yeni bir para vahidi kıyası kabul etmeye karar vermiş bulunuyor.

Alman parası

Berlin, 30 (Radyo - TAN) — İktisat nazırı Dr. Şaht bugün Alman devlet bankası idare meclisi karşısında beyanatta bulunmuş ve frangın ucuzaştırılması meselesini mevzuu bahsederek Almanyanın beynelmül ticaret harsını temin edecek müzakerelere girmeye hazır olduğunu anlatmış, fakat Almanyanın parasının kıymetini düşürmeyeceğini ilâve etmiştir.

Negüs

Habeş İmparatorluğunun istifa etmeyeceği

Londra, 30 (A.A.) — Habeşistan delegasyonu tarafından nesredilen resmi bir tebliğde, Necâşinin istifa etmeye niyetinde olduğunu dair olan haberler, kat'i bir lisan ile teklif edilmektedir. Bu tebliğde Necâşinin hükümdarlık hukukundan asla vazgeçmeyeceği ve Cenevredeki Habeş heyetini geri almayacağı ilâve edilmektedir.

İsviçre müdafaa tedbirleri alıyor

Cenevre, 30 (Radyo - TAN) — İsviçre hükümeti her ihtimale karşı müdafaa tedbiri olarak yeni bir askerlik kanunu hazırlamış, millî meclis bu kanunu kabul etmiştir.

İnhisarlar vekili

Samsun, 30 (Tan Muhabirinden) — Gümrük ve İnhisarlar Vekili buraya gelerek Çarşamba ve Bafra kazalarına gitti, tekkikler yaptı. Yarın (bugün) Ankaraya hareket edecektir. Beraberinde inhisarlar umum müdürü Mithat ta vardır.

Kontenjan

Paris, 30 (A.A.) — Gümrük kno-

Lübnan istiklâli ve Antakya

[Başı 1 incide]

etmekle de kalmamış, bu varlığın Türk bayrağına benzer şekilde ayrı bir bayrağı ve âlameti de olduğunu kabul etmiştir.

Fransa, mandateri olduğu sahaya mensup Lübnanı müstakil Suriyenin bir parçası adedememiş, Lübnana ayrıca istiklâl vermiştir.

Lübnan ayrı bir istiklâle lâyık görülürken, Antakya Türklüğünün bu hakka lâyık addedilmemesine hiç bir sebep tasavvur edilemez. Eğer Fransa, manda vazifelerini tasfiye ederken, mantık ve sistemle hareket ediyorsa, Antakya sahasını kat'iyyen Lübnandan ayrı tutamaz ve Lübnana verdiği istiklâli Antakya'ya da temin etmek zaruretindedir.

Eğer Antakya ve İskenderun Türklüğünün bu husustaki emel ve arzuları hakkında zerre kadar tereddüt varsa bu üç yüz bin kişilik kütlenin reyini anlamak hiç te güç bir şey değildir.

Emanet devredilemez

Üç yüz bin Türkün mukadderatını Suriyeye devretmeye Fransanın hiçbir bakımdan hak ve sa lâhiyeti yoktur. Fransa bizim Sancak Türklüğü hakkındaki hususî alâkâmızı 1921 itilâfnamesi mucibince kabul ve teyit etmiştir. Biz bu kardeşlerimizden alâkâmızı kesmedik, ancak mukadderatlarını kat'i şartlar ve taahhütler mukabilinde Fransaya emanet ettik. Fransa bizim ve bizata alâkâdâr Sancak Türklüğünün rızası olmadıkça bu emaneti kimseye devredemez.

Medeni seviyesine bu kadar güvenmiş Fransa bile bize karşı sözünü ve taahhütlerini tutamamıştır. Bunu uzaklardaki bulunan memurların hareketlerini çok yakından takip ve kontrol edememiş olmasına hamlediyoruz.

Fransa ile böyle bir tecrübe geçirdikten sonra Suriye ile yeni bir tecrübe ve imtihan vaziyetini kabul etmeyi bir saniye için bile hatırdan geçiremeyiz. Fransa hiç olmazsa Araplık ile Türklük arasında bir hakem vaziyetinde farzedilebilir. Antakya ve İskenderun Türklüğü doğrudan doğruya Suriyedeki Arap idaresine geçerse Araplar hem alâkâdâr iki taraftan biri olacaklar, hem de buna rağmen mutlak bir hâkim mevkiini almış bulunacaklardır.

Çıkar yol

Öyle ümit etmek isteriz ki Fransız dostlarımız bütün bu vaziyeti soğuk kanla gözden geçirecekler ve meseleye ne taraftan bakılsa bir çıkmaza vardığını takdir edeceklerdir. Yegâne çıkar yol, bize karşı olan muhtariyet taahhüdünü yeni bir tefsir ve tariftan geçirmek. Bu tefsir mandater sıfatına olan vazife ve mes'uliyetler o yolda telif edilebilir. İki Antakya ve İskenderun Suriye gibi, Lübnan gibi müstakil ve mukadderatına hâkim bir saha haline gelebilin ve dünyanın bu sahasındaki suitefehüm ve ziddiyet ihtimalleri iptidadan kat'i surette ortadan kalksın.

Ahmet Emin YALMAN

Don karlos bir kaza net'cesinde öldü

Viyana, 30 (Radyo - TAN) — İspanyol tahtına vareset iddia eden Don Karlos bir otomobil kazası neticesinde ölmüştür.

TAN: Don Karlos vaktile İspanyada vellaht iken Kraliçe İlizanın tahta geçmesiyle taç ve tahtından olmuştur. Bunun neticesi olarak İspanyada yıllarca Karlistler tarafından dahilli muharebeler idame ettirilmiştir. Bugünkü İspanyanın simal taraflarındaki halkın bir kısmı el'an Karlisttir.

Suriye heyeti teşekkür ediyor

Ankara, 30 (A.A.) — Suriye delegasyonu başkanı, dış bakanı vekili Saraçoğlu Şükriye aşağıdaki telgraftı göndermiştir:

"Türkiye topraklarımızdan ayrılrurken, Türk hükümeti tarafından Suriye heyetine Türkiyedeki ikamet esnasında gösterilen hararetili ve samimi hüsnü kabulden dolayı ekse-lânsıma teşekkür ve büyük Türk milletinin refahı için olan samimi temennilerini arz etmeye vazife bilirim.

Bir Bardak

Cellât gölünde kurutma faaliyetine bir bakış

Cellât gölü!!.. Yerimden doğuruyorum Cellât gölüne mi geldik?.. İçimde büyük bir merak var... Çünkü... Bu mmtakânın en belâli yerine, sıtma kaynağına, ölümlü yatağına, kurban vere vere yılan bir halkın ağzıyla vafiz edilmiş olan Cellât gölüne geldik.

Pencereden dışarı bakıyorum. Büyük yapraklı beyaz çiçekli nilüferle süslü geniş bir saha göz alabiliyor. Ve bu yeşil yaprakların arasında uzun bacaklı garip kuşlar doluyor...

— Cellât gölü burası mı?..

— Evet...

— Suyu nerede bulunur?..

— İşte bu yeşil yaprakların altı hep bataklık...

— Hani kurutulmuştu buraları?.. Bana öyle söylediler.

— 935 senesi 1 Mayıs'dan beri kurutma ameliyesine başlandı. Hem gölün mühim bir kısmı kurutuldu da... Biraz ilerde kanalları göreceksiniz. Fakat tamamlanma zamanı epey bir zamanın işi. Daha epey sürer.

Bu malumatı bize yine yol arkadaşımız veriyor:

— Siz buraları iyi tanıyorsunuz, diyor.

— Ben buralıyım, Sonra da uzun zaman vazife icabı bu yollarda seyahat ettim...

Diyor.

Gözlerim, yeşil yaprakları arasında bin bir ölümlü taşıyan bu nilüfer tarlasında...

Ve içimde:

— Ne güzel, ne kadar güzel... diye düşünüyorum.

— Yanımızda oturan genç adam konuşuyor:

— Bu gölün kurutulması bu halvalide yapılan faaliyetin en mühimlerinden biridir. Ve buralılar arasındaki ölümlü, bu bataklıkla tamamlanma zamanı epey bir zamanın işi.

Şimdi kanalları arkasından geçiyoruz, suyu boşaltmak için uzun, uzun açılmış yolların izi, işte bu toprak yığınları...

Tren ağır, ağır gittikçe insanın dışarı atılıyor

Tren ağır, ağır gittikçe insanın dışarı atılıyor. Vagonları arkadan iteceği geliyor. Bunu söylediğim zaman, yol arkadaşımız:

— Öyle ise şimdi ilerde tünelin başında pek sinirleneceksiniz diyor.

— Niçin?..

— Çünkü orada bir hayli beklenir de ondan. Lokomotif treni ikiye ayırır. Ve iki defa da tüneli geçer. Bir kere de bu kadar vagonu taşıyamaz.

— Bunlar ne biçim lokomotifler, diyor. Burada büyük makineler niçin işletilmiyor.

— Hat ona göre yapılmış tünelle çok dar. Bir kere buradan iri bir makine geçirmişler. Tünelden geçinceye kadar makinist ve ateşçilerden biri bacadan çıkan bütün ateşli kurumu teneffüs ederek o anda ölmüş. Diğerinin de sıcaktan kulakları erimiş...

Lokomotifin ilk çektiği par-tiye dahil olmadığımız için güneşin altında tünelden geçeceği-

İzmirden Röportajlar

Su Hasreti

YAZAN: Suat Derviş

miz anı bekliyoruz...

Hava gitgide ısındı, vagonun biraz inmek istedi. Vagonun kızmış basamakları ayağımın bileğini ateşte kızmış bir demir gibi dağladı.

Vagonların yanında giyinişine, bilhassa bu giyinişte temizliğe hiç te itina etmemiş bir kalabalık vardı. Biraz yürümek isteğime rağmen başımı yakan güneşten kaçtım. Gide-gide bir firm gibi kızışan vagona tekrar girdim.

Allahım şu karşımda oturan lâcivert çarşaflı genç kadın kendine acmıyor mu? Hayret!...

Yola çıktığımızdan beri hâlâ yüzünü açıp ta rahat bir nefes alamadı. Ya yanımda oturan genç annenin üstüne yüzükler taktığı siyah eldivenlerini ellerinden çıkarmayışına ne demeli... Ya onun yanımdaki bir tek gözü meydanda olan kara heylülaya...

Demin ellerinde testi ile seyahat eden insanlara bir büyük şehirlinin istihzasile bakmıştım. Şimdi ben.. acmacak bir haldeyim... Torbalıda yediğimiz kebaplar pek tuzlu idi galiba?.. Ağzım kükürüyor... Testili yolcular Allah afiyet versin... Testilerinden bardaklarına su doldurup, doldurup içiyorlar.

Demin ben insanlar böyle yiyecek, içeceklerle trenle bindikleri zaman bunun sebebini anlamamıştım... Çünkü ben —okuyucularımı güldürecek bir itirafta bulunacağım— gündüz seyahat edeceğimiz için! "Elbette trende bir vagon restoran bulunur," diye düşünmüştüm.

(Kusura bakmayınız. Bu benim memleketimde ilk seyahatim. Belki elli defa sempron ekspresile yolculuk eden bir zavallının cehaletine bağışlayınız bunu ve çok gülmeyiniz.)

Bütün ıstıraha rağmen ben ağlıyorum. Hatta susuzluğumun verdiği tedealle susuzluğundan bambaşka bir şey düşünüyorum: "Memleketimize turistlerin gelmesini ne yüze istiyoruz. Ayasloğ Selçuk yolları böyle iken..."

Sanki yanımda oturan zat benim aklımdan geçeni gözlerimden okudu:

— Devlet bu hattı aldıktan sonra tüneli genişletiyor. Herhalde bir kaç zaman sonra gidip gelme tamamile intizam bulacak...

Diyor.

Şükürler olsun lokomotif geldi. Trenin sallanmasından bunu anladık...

Pek kısa bir zaman sonra harekete geçtik, yürüyoruz...

— Tünel!..

— Aman pencereleri kapayınız...

Açık pencerelerden içeri kurum ve duman doluyor. Yolcular telaşla pencereleri örtüyorlar. Sıcak her saniye şiddetini artırıyor. Yüzlerimizden akan ter tanelerini mendillerimizle kuruyoruz. Buradan geçerken bir makinistin kulakları erimiş, halbuki bu sıcak yalnız kırkırda eritecek şiddette değil... Benim kemiklerim de eriyor galiba...

Tünel: Bileklerdeki saatle biliyorum kaç dakika sürüyor? Fakat tahammülümün ölçüsü ile bir sene kadar uzun geliyor şu bir kaç dakika bana!...

Pencerelerden evvelâ kirlî sonra parlak bir ışık süzülüyor...

Kurtulduk... Pencereler yeniden açılıyor.

Nazilliye saat üçte varacak. En aşağı iki buçuk saatlik yolumuz varmış. Neden tarifeye göre işlemiyor. Bu tren, — Çok kalabalık var inen çıkan pek çok... —

Çocuklar: — Soğuk su... Soğuk su diye doluşup ağzı (kirlî) bir bezle kapalı bir testiden (kirlî) bir bardağa su boşaltıp satıyorlar. Her bir istasyonda etrafı dumana ve kokuya boğan kebapçılar...

Tevekkeli tok açın halinden an-

lamaz, dememişler. Tren durdukça istasyonlara kendilerini dar atıp kebapçının yanına koşarlara hayretle bakıyorum.

Kim bilir Torbalıda da bana böyle kimler bakmıştır?..

Susuzluğumu teskin etmek için buraya kadar her istasyonda kapalı bir şişe su veya gazoz aradım, bulamadım. Nihayet bir salkım tüzüm alıyorum.

Onu kirlî bir çocuğun elinde testinin ağzındaki kirlî paçavradan sızan su ile yıkıyorum. Ve temizlendi diye içim rahat ediyor. Üzüm pek tatlı. İnsanın içini bayılıyor.

— Acaba çocukların sattığı bu su ne suyudur?..

— İçeceksin galiba?..

— Yok içmem...

Bir hekim çocuğu olarak aldığım terbiyenin üzerimde ne olsa tesiri kalmış. Utanarak önüme bakıyorum ve kendimi mazur göstermek için:

— Ağzım pek kurudu da diyor.

Öbür taraftaki sırada bir genç kız bir de oğlu ile seyahat eden bir zat halime acıdı:

— Bizim testideki su temizdir ondan içiniz bayan.

Diyor. Evet testi temiz. Fakat deminden beri bütün aile aynı bardaktan su içiyor. Hatta bir dostlarına da ikram ettiler...

Temizlik, mikrop, sıhhat şu anda bana mâna ifade etmiyor. Artık elimе uzatılan kupayı büyük bir iştihayla alıyorum. Ve iki kere doldurup sonuna kadar içiyorum.

Muallimler arasında yeni tayinler

Üsküdar orta mektep fransızca muallimi Cevdet Kasmpaşa orta mektep fransızca muallimliğine, Haydarpaşa pansiyon memuru Hikmet aynı lise idare memurluğuna, Erenköy kız lisesi idare memuru Cemil Süleymaniye orta mektep kâtipliğine, müte-kait Muhsin Üsküdar ikinci orta mektep riyaziye yardımcı muallimliğine, Üsküdar 30 uncu ilk mektep muallimi Nedime Üsküdar ikinci ortamektep tarih ve coğrafya muallim tayinleriyine.

Mülga tatbikat mektebinden açıldı Faik Galatasaray lisesi ilk kısmı muallimliğine, Fatih belediye doktoru Necabettin İstanbul erkek lisesi doktorluğuna, Aliye Sabri Kumkapı orta mektep fen bilgisi ve biyoloji yardımcı muallimliğine, Konya kız lisesi terbiye ve ruhiyat muallimi Se-niha Erenköy orta mektep türkçe muallimliğine, Sevim Kadıköy ikinci orta mektep inglizce yardımcı muallimliğine, Ankara musiki muallim mektebi şan muallimi Süzan Fatih orta mektep musiki muallimliğine, 47 nci ilk mektep muallimlerinden Samiye Bakırköy orta mektep fen bilgisi muallimliğine, Provantoryom muallimi Şefik Heybeli orta mektep türkçe muallimliğine, Münire Kumkapı orta mektep inglizce yardımcı muallimliğine, Nebahat Nişantaş kız orta mektep tarih ve coğrafya yardımcı muallimliğine, Galatasaray lisesi idare memuru Kemal Kasmpaşa orta mektep kâtipliğine nakil ve tayin edilmişlerdir.

Tahrana gidecek heyetimiz

İrana gidecek heyetimiz, önümüzdeki hafta Tahrana hareket edecektir. Heyet, Bolu mebusu Cemal Hüsnünün riyasetindedir. Hariciye hukuk müşaviri Kemal, iktisat müşavirlerinden Fuat, emniyet umum müdürüğü ve Ziraat Vekâleti mümessilleri de heyete iştirak edeceklerdir.

Kayserinin Bağlarında

Kayserinin bağ yollarında

Kayseri 15 Eylül

Başma Erciyaştan kocaman bir takke giyen Kayseri, ayaklarına bağlardan yeşil bir ihram sarmış terliyen bir adama benzer.

Bütün Kayserinin etekleri fisto örülmüş bağlarla bezelidir. Bu bağlar, oviden başlayıp, şehrin etrafında divan duran ve muhtelif itinalarla ekilen dağların katmer, katmer tıraş edilmiş Acem ensesini andıran yamaçlarını ya-lar ve oralara doğru tırmanır...

Bağlar Kayserinin güneş altında yanan, kavlanan ve hattâ narı beyza halini alan manzarasını yeşil bir cennet gibi çerçevelemiş, şehrin göbekli beline ipeklili bir kemer olmuştur.

Bu bağlar, Kayserinin can damarı, hayat guddesidir. Her şeyin ucu bağıdır. Konuşmanın sonu bağıdır. Bağ, lâkırdının pelesengidir. Bu mevsimde Kayseride herkes bağdan bahseder. Zengin olanlar bağa gider. Herkes zengin görünmek istediği için, bağa gider.

Bağa gitmek bir meseledir. Bir âlemidir. Bütün sene şehrin tozu, dumani içinde bunalan Kayserinin bir kaç ay bağa gitmekte yerden göğe kadar hakkı vardır.

Bağa nasıl gidilir Bu ayırıcı merasime tâbidir. İlk sıcaklar başladı mı, derhal merkepler meydana çıkar. Ve bunlarla bağa göç edilir. Birinci merkepte şu yükleri görürsünüz:

Bir kapı, bir hamur tahtası, desti, hasır... Obür merkeplerde boğçalar yerleştirilir, onların üstüne de bağ sahipleri biner, bağın yolu tutulur.

İlk merkep yükünün bir kapı, bir hamur tahtası, bir desti ve bir hasırdan ibaret olduğunu yazdığım zaman belki herşeye akıl erdirmiş, fakat kapının ne işe yaradığını derhal anlayamamışsınız. Bunu izah etmek için bağın bir krokisini çizmek lâzımdır:

Şehre daha trenle gelirken, bu sayılan bağ yeşilliği üzerinde ufak ufak, beyaz beyaz noktalar görürsünüz. Bunlar yeşil bir çuhannın üzerine atılmış bir sürü zarlar gibidir. Bu zarlarla şehirli, serinliğin talihine bakar..

Bunlar bağ evleridir. Garip bir tarzı mimarisi vardır. Dört köşe üzerine üç duvar; işte okadar. Evin ne damı, ne de kapısı vardır. Şehirdeki evlerin damı bütün sene bir değirmek taşı gibi şehirlinin başına ağırlık verdiği için, yazın bu bağ evlerinde yıldızlı gecenin kubbesini dam ve tavan yerine kullanmak âdet olmuştur. Şehirli burada sırt üstü yattı mı gözlerinin içine bir yıldız yağmuru dolar, Kehkeşanlar rüyasını örer, Kuyruklu yıldızlar, hülyalarını, ümitlerini arkasına peyk diye takarak nâmütenahiliklerin defnliklerine nakleder.

Üstü açık bağ evlerinde yıldızlı gecenin kubbesini dam ve tavan olarak kullanmak âdet olmuştur. Şehirli yazın burada yıldızları gözünün içine yumarak uyur. Bağa gitmemek Kayserili için ölümdür. Onun kanaatine göre bağa gitmeyen adamın benzi sarıdır, vücudu haraptır, yorgundur

karlar bu sandukaların içine dolurur. Gelip geçenler incecik akan musluğundan sebilülâh su içerler..

Sokaklarda da zaten merkep yükleriyle kar gezdirirler. Bunlar 80 - 90 kuruşa kadar satılır. Köylüler, sabahleyin erkenden Erci - yaşın karlı saçlarını kürekle tıraş ederek bunları merkeplerine yükler ve şehre getirirler..

Sokaklarda da ekseriya dondurma gibi kar satılır.

Kar kümesi, ortasından bir tablanın üzerine çivilenmiştir. Bu çivi karın kaymamasına hizmet eder.

Dudakları harareten kavlayan çocuklar karcımın:

— Karlı buzluk. Haniya hararet söndürüyor!, diye sattığı bu kardan yirmi paralık veya en çok kırk paralık alarak yalarlar, kemirirler, biraz serinlerler.

İşte Kayseriye serinlik veren bu karın, Kayseri bağlarında da en itibarlı bir mevkii vardır.

Bu karlar içinde rakı soğutur. Bu kararlarda meyva soğutulur. Ve bağa gidenler böylece sayfiye hayatı yaşarlar..

Bağa gitmemek Kayseri için ölümdür. Onun kanaatine göre bağa gitmeyen adamın benzi sarıdır. Vücudu haraptır, yorgundur. Gelecek senenin gürlütüsüne, çalışmasına asla mukavemet edemez. Yorulur, hastalanır, ve kışın azami verimle çalışabilmek için muhakkak bağdan, bir miktar temiz enerji iddihar etmek lâzımdır.

Bağa gidip gitmemek diğer taraftan da refahın bir mikyasıdır.

Bağa gitmeyen birisini gördükleri zaman derler ki:

— Biçarenin işleri yolunda değil. Bu sene bağa gidemedi!..

İşte Kayserili bu sözü söyletmek için ne yapar, yapar bağa revan olur.

Bağda aylarca kalanlar olduğu gibi, hergün gidip gelenler de vardır. Bağlar uzaktadır. Merkeple bazan üç dört saat sürdüğü de vâkidir.

Akşamları erkenden dükkânlarını kapayanlar merkeplerine binerler, heybelerini doldurup bağın yolunu tutarlar... Şehrin dış caddeleri hergün böyle yüzlerce ve binlerce merkep süvarilerle doludur.

Bağa gün karardıktan sonra varılır. Orada güzel bir yemek yenir. Ondan sonra uykuya yatılır.

Akşamdan yıldızları göz bebeklerine hapsederek uyuyan Kayserili, sabahleyin güneşin altın yağmurlarıyla uyanır.

Ve tekrar merkebine binerek şehrin yolunu tutar..

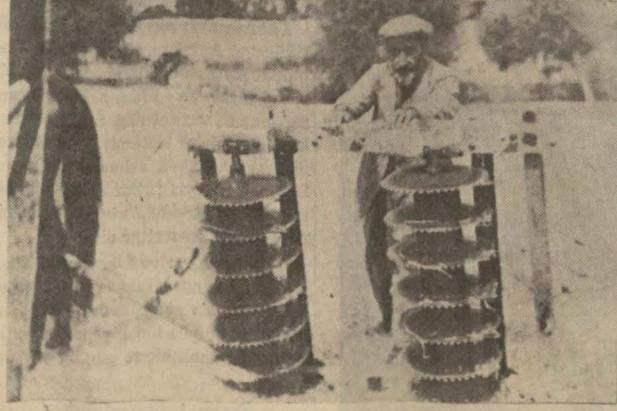
Ne gariptir ki bu bağların ismi bağıdır amma, içinde üzüm pek yoktur. Kayserinin üzümü Ayıntaptan, Maraştan gelir..

Akıllı Kayserili, üzümlessiz bağ çubuklarının bulunduğu mntakaya bağ demek yolunu bulmuştur.

Memleketle TAN

Asrî bir düğen

Karamanda bir çiftçi yeni bir düğen icadına muvaffak oldu

Çiftçi Sami ve yeni düğeni

Karaman, (Hususi muhabirimiz - den) — Sami Tartanoğlu isminde bir çiftçi, asrî bir düğen icadına muvaffak olmuştur.

On seneden beri bu iş üzerinde uğraşan çiftçinin yaptığı düğen bir ço-

cuk tarafından kullanılacak kadar idaresi kolay, fakat verimi fazladır. Diğer düğenlerin bir günde sürecekları bir harman, bununla iki saat zarfında tamamen dövülmektedir.

Tohum ıslah faaliyeti ilerliyor

Çanakkale köylerinde büyük hareket var

Çanakkale, (Hususi muhabirimiz yazıyor) — Bu yıl vilâyette tohumlukların ıslahına azami ehemmiyet verilmektedir. Geçen sene getirilip deneme yapılan Yeşilköy tohum ıslah istasyonundan verilen buğdaylar muhtemelen hububat çalkılığına rağmen çok iyi sonuçlar vermiştir. Bu sene hem bu iyi cins buğdayların ektilmesine çalışılacak, hem de Ziraat Vekâletince verecek Selektörlerle çalkanmadan tohum ektilmeyecektir.

Nümune bahçesinde yapılan 6 cins pamuk denemesi de iyi bir sonuç vermektedir.

Köy kalkınma işinde büyük hareket vardır. Trakya genel müfettişliğince gönderilen cins tavuklarla tavşanlar baytarların mütemadi nezareti altında çoğaltılacaktır.

Sağlık çalışmaları

Sihhat Vekâletince sıtma mücadelesinde mntakası addedilen Kumkale bölgesinde daimi ve mütehasıs bir doktorla 3 sihhat memurunun nezareti altında mücadeleye çok dikkat ve ehemmiyet verilmektedir.

Yıllarca çevresine sıtma veren ve en mübit toprakları bataklık yapan Kırıkgözlük kaynağından etrafa yayılan sular 12 kilometrelik bir ana hendekle Adalar denizine akıtılacaktır.

Su mühendisi Ahmedin nezareti altında ameliyata başlanmıştır. Civarından mükellef amele çalıştırılmakta ve Sihhat Vekâletinin şimdilik verdiği 15 bin liralık tahsisatla bir kısım işler de yaptırılmaktadır. Bataklık kurutulunca 100 bin kilometre toprak kurtulacak, bugün sıtma sağan bu mntaka varlık kaynağı olacaktır.

Küçük Haberler

* İzmit, (TAN) — Başbakan İsmet İnönü'nün Şark seyahati münasebetiyle İzmit Kâğıt Fabrikasının küşat resmi kısa bir zaman için tahhür edecektir.

Sellüloz fabrikasının kurulacağı sahanın hazırlıkları tamamiyle bitmiştir. İzmit Kâğıt fabrikası geceli gündüzlü çalışmaktadır.

* Adapazarı, (TAN) — Orta mektep resim hocalarından Nusret, Sabihanın ilk okul salonunda güzel bir resim sergisi açmıştır.

Sergi çok muvaffak olmuş ve muhitte büyük bir alâka uyandırmıştır. Nusret, bu sergisinde muhtelif sınıflara ait yağlı ve sulu boyalarla resimlerini çalışmasını gösteriyor.

Merzifonda kar

Yakın dağlara bir hayli kar yağdı

Merzifon, (TAN) — Birkaç gündüzenberi havalar adamakıllı bozmuş, yakın dağlara kar yağmıştır. Şimdi tatlı ve serin bir yaz havası başlamıştır.

Ev ve yiyecek fiyatlarındaki pahalılık devam etmektedir. İlçebaylık ihtikârını kaldırılması için alâkadarlara emir vermiştir. Her yıl bu mevsimde 50 kuruşa güç müşteri bulan yağlar bu yıl 80 kuruşa aşağı satılmıyor. Karpuzun kilosu hâlâ 4 kuruş, üzümün kilosu 10 kuruştur.

Bu yıl yağmurun fazlalığına rağmen birçok bağlarda üzüm yoktur. San denilen bir hastalık bütün üzüm-leri yakmıştır. Bağ sahipleri bu vaziyetten müteessirdir.

İncirler kurtuldu

Son yağmurlara rağmen mahsul vaziyeti iyidir

Aydın, (Hususi muhabirimiz bildiriyor) — Bu yıl da incir ürününün soru alınmak üzeredir. Birçok mntakalarda bahçelerde incir bitmiştir. Kalan bahçelerde de 15 güne kadar arkası alınacaktır.

On beş gün önceki yağmurdan sonra havaların açması ve poyrazın sifmesi ağaçlarda kalan incirleri kurtarmıştır. Normal yıllarda 250-300 bin çuval olan rekolte bu yıl 200 bin çuvalı geçmeyecektir.

Bugüne kadar İzmirde 130 bin çuval mal gitmiştir. Kalan incirin az miktarı müstahsilde ve daha fazlası tüccarlar elindedir.

Devlet demir yolları idaresinin son tarifeleli incir üzerinde de iç pazarlarda iyi işler açmıştır. İstanbul ve İzmir kuru yemişçileriyle birçok usta işleyiciler Germencik'e gelecek incir almaya ve işlemeye başlamışlardır. Bunlar yerinde İzmir piyasasından daha yüksek fiyatla incir satın almaktadırlar.

Pamuk mahsulünün vaziyeti

Bu yıl havaların durumu pamuk ürünü üzerinde de çok tesir yapmıştır. Bilhassa Atça ve Nazilli taftında fazla yağmurlardan çubuklar azmış, mahsul yapmamıştır. Çiftçi böyle tarlaları şimdiden sürmektedir. Bazı yerlerde boğucu sıcaklar tarakları dökmüştür.

Nazilli pamuk ıslah istasyonu tarafından dağıtılan Amerikan cinsi tohumlar muhite ve iklimle çok uyum sağlamıştır. Bu tohumlardan ekilen tarlalarda mahsul çok iyidir. Aydın yakınında Halimin çiftliğinde ekilen bu cins pamuklardan bir fidanda 570 koza sayılmıştır.

Bu yıl ekmiş geçen yıldan fazla olmasına rağmen rekolte ancak geçen yılı tutacaktır.

Eskişehirde açılan hayvan sergisi

Sergiden bir manzara

Eskişehir, (TAN) — Şehrimiz Baytar Direktörlüğü hayvan ıslahı ile pek yakından alakadar olmaktadır. Yarışlara, hayvan sergilerine fazla ehemmiyet veriliyor

Son açılan sergiye 195 hayvan iştirak etmiştir. Tevzi edilen mülkâfat (25000) liradır. Bilhassa at subesinden bu sene büyük bir tekâmül görülmüştür.

Bahkesir Halkevinin temsil faaliyeti

Bahkesir, (Hususi muhabirimiz - den) — Halkevi temsil kolu, Otello ve Ana piyeslerini temsilde büyük muvaffakiyet göstermiştir. (Otello) yor,

umumi istek üzerine beş altı defa tekrarlanmıştır. Yukarıki resim, Otello piyesinin son perdesini gösteriyor.

El işleri sergisi için son hazırlık

Her tarafta büyük faaliyet var

Kadınları esirge Sanat mektepleme derneğinde ri sergiye nasıl 70 işçi çalışıyor iştirak edecek?

Sergi için hazırlanan işlemeli çay takımı örtüsü

Odanın ortasında küçük bir masa... Türkofisten birkaç zat, masanın etrafına toplanmış, birtakım el işi örneklerini tetkik ediyorlar.

Ofis müdürü; bana:

— İşte, diyor, 29 teşrinievvelde açılacak Ankara el işleri sergisine gönderilmek üzere gelen nümunelerden bir tanesi!..

Baktım: Bu, bir yastık yüzü idi. Kasnakta, ipek kumaş üzerine, büyük bir dikkat ve canlı bir özenle işlenmişti.

— Bu küçük süs yastığını gönderen kimdir? diye sordum. Ticaret Odasında memur olduğumu öğrendiğim bir genç cevap verdi.

— Elli yaşındaki annem!.. Adını söylesem belki tanırız; şair Yaşar Nezih...

Eskiden, ekmeğin parasını çıkararak için çalışırdı. Şimdi de zevki için çalışıyor!..

Bunu söylerken, gözlerinde çok çile çekmiş anasına rahat nefes aldırın, bir evlat gururu seziliyordu.

Yastığa, bir daha alıcı gözüle baktım. Ellisini aşan bir kadının elinden çıkmışa hiç te benzemiyordu. Kendi kendime:

— Kimbilir, diyorum, kenarda köşede böyle daha ne marifetli annelerimiz vardır!..

Türkofis müdürü anlatıyor: — Ankarada bir el işleri ve küçük sanatlar sergisi açmakta Türk aile sanayini teşvik gayesi vardır.

Cumhuriyet Hükümeti, büyük makine sanayini kurarken, küçük el emeklerini de himayeden mahrum bir vaziyette bırakmış değildir.

Sergi, yalnız bu bakımdan bile tetkik edilse, yine göze çarpmak derecede ehemmiyetli bir hâdise telâki edilebilir. Bu kabil himayelerin tevirile, küçük sanatlere yeniden can verilmiş olacaktır.

Bu seneki sergide, muvaffakiyet gösterecek el işleri için on bin lira mükâfat konuldu.

Bunun 2000 lirası Atatürk mükâfatıdır. Sonra sırasıyla 2000 liralık hükümet, bin liralık Ankara, mükâfatları vardır.

Bunlardan başka da işleri, jüri tarafından beğenilecek olanlar arasında (6) kişiye (250) şer, (40) kişiye de (100) er lira mükâfat verilecektir!.. Sergiye kabul edilecek eserlerin çeşidi çoktur. El trikotajları, dantel ve oyadan başka çinçilik, oymacılık, plâstik eşya, mermer işleri, kundura, kadın terziliği ve şap kacıklık mamulâtı, düğme, sedef işlemleri, kuyumculuk işleri, sarac eşyası, küçük el dokumacılığı, oyuncak eşyası, sergide yer tutacaklar arasında!

Kızılây Kadınları Çalıştırma Cemiyeti ile Esirgeme Derneği, sergi için büyük hazırlık yapıyorlar. O ister namma Akil Emrullah ile Salâhattin Refik, hazırlanan el işlerini tetkik etmek üzere bugün Kız san'at mektep-

Feci bir kaza

Gazocağı patladı, bir kadınla çocuğu ağır yaralandılar

Taksimde Ayazpaşada 45 numaralı evde oturan kibrit inhisar şirketi şoförü Mustafanın evinde müthiş bir kaza olmuştur.

Mustafanın karısı 35 yaşında Behice, yemek pişiren gaz ocağı patlamış, Behice ellerinden ve yüzünden, yanında bulunan kızı Perihan da sağ tutuşarak başından yanmıştır. Yaralıları hastahaneye kaldırılmışlardır.

Kolu kırıldı

Behiç isminde dokuz yaşında bir çocuk, dün Saraçhaneden Beyazıda doğru giden 40 numaralı tramvay arabasının arkasına takılmıştır. Yarın ramaz çocuk müvazenesini şaşırması, yere düşerek kolu kırılmıştır.

Bir kaç ev soyuldu

Eyüpte İslâmbey civarında muhtelif fasillarla birkaç ev soyulmuştur. Soyulan evler arasında mütekaat polislerden Zahitin, Kasım ve Huriyenin evleri de vardır. Bu hırsızların başka semtlerde de birçok evleri soydukları anlaşılmıştır. Zabıta, sıkı bir şekilde takibat yapmaktadır.

Otomobil altında kalanlar

Dün İstanbulda üç otomobil kazası olmuştur:

1 — Karagömrükte oturan Süleyman oğlu 13 yaşında Fazlı dün Lâleli caddesinde giderken şoför Osmanın idaresinde Bakırköy seferini yapan 3259 numaralı otobüs çarpmıştır. Çocuk dizlerinden ve başından yaralanmıştır. Şoför yakalanmıştır. Fazlı hastahaneye kaldırılmıştır.

2 — Kızıltoprakta oturan mü'lendin Hülûsiye ait 1177 numaralı otomobil idare eden şoför Hayru'llah Kadıköyüne gelirken Bağdat caddesinde Himmet adında bir ameleyle çarpılarak yaralanmıştır. Yaralı hastahaneye kaldırılmış, şoför yakalanmıştır.

3 — Dün Samatyada Etyemez caddesinde Yervant oğlu yedi yaşında Vahana 352 numaralı şoför Alâettin'in idaresindeki otomobil çarpmıştır. Alâettin Yervanti yaralanmıştır. Şoför yakalanmıştır.

Bir çocuk soyucusu

Polis dün müddeiumumiliğe Muharrem adlı bir sabıkalı vermiştir. İddia edildiğine göre, Muharrem'in suçu; küçük çocukların elbiselerini soymasıdır. Muharrem, evvelisi gün Akaraya'da tenha bir sokakta oynayan iki çocuk görmüş ve: "Size çikolata alacağım!", diyerek elbiselerini soymaya başlamıştır. Tesadüfen oradan geçen bir polis Muharremi cürmü meşhut halinde yakalamıştır.

uğraşanlar var ama, eski oylar derecesinde mal çıkaramıyorlar!.. Esirgeme derneğinden çıkarken, bir genç kadınla karşılaştım. Besbelli ki, derneğe yeni bitirdiği bir işi teslim etmeye gelmişti.

— Siz sergiye, bir şey göndermiyecek misiniz?

Diye sordum: Boynunu büktü: — Vakit çok dar... Daha evvelden haberimiz olsaydı...

Bu küçük şikâyeti, büsbütün hak-sız bulmadım. Çünkü, biraz sonra, gördüğüm Çapa kız san'at mektebi müdürü Asım da, bu vakit darlığını ileri sürerek:

— Bilmem, nasıl yetişeceğiz? Diyor, teşrinievvelin ilk haftasına kadar malların ticaret odasındaki sergi komitesine teslim edilmiş olması lazımdır... Çocukların bu kadar kısa bir zamanda hazırlanmalarına pek de imkân görmüyorum. Bununla beraber, sergide bizim mektebin de mutlaka bir köşesi olmalıdır.

Daha olmazsa, evvelce çocukların yaptığı işler arasından en muvaffak olanları seçerek göndereceğiz...

Bugünler, sergi münasebetiyle, kız san'at mekteplerinde deşetli bir faaliyet göze çarpıyor. Yalnız kızlar değil, evli barlık bayanlar bile sergiye bir şeyler yetiştirebilmek gayretile çalışıyorlar.

İktisat Vekâleti, hiç şüphe yok ki, küçük el emeklerine yer veren bu sergiyi açmakla memlekette ölü hale gelen küçük sanatlerin, yeniden canlanmasına yol açmış oluyor.

Salâhattin GÜNGÖR

Yeni cürmü meşhut kanunu nasıl tatbik edilecek ?

— 6 —

Madde: 36 — Duruşmanın bir celsede bitirilmesi esastır. Kanuni zaruretler dolayısıyla dava ilk celsede hükme ictiran edecek bir vaziyete girmediği takdirde mahkeme işi en yakın bir celseye talik eder. C. Müddeiumumilerin umumî usule müracaat edebilecekleri işler haricinde kalan davalar derhal inkişaf edebilecek bir halde bariz delillerle mahkemeye sevk edilmiş olacağı gibi şahitlerle ehli hibre ve mağdurun mahkemede hazır bulundurulmamasını temin edecek sür'atli ve sıkı hükümler vaz'edilmiş olduğundan kanun, mahkemelerin işi ikinci celsede behemehal neticelendirmek imkânına malik olacağını gözönünde tutarak ikinci bir talikten bahsetmemiştir.

Bununla beraber ikinci bir taliki sureti kat'iyede tecviz etmediğini kanun sarahaten de ifade etmiş de-gildir.

C. Müddeiumumisiyle mahkemeler kanunun sıkı ve sür'atli hükümlerini tamamiyle tatbik ederek ancak pek istisnai hallerde ve muhtar kaldıkları takdirde ikinci bir talikka müracaat etmedilerdir.

Madde: 37 — Meşhut suçta suçlu beraber işleyenlerle bunları işlemeye teşvik ve azmettirenler veya işlenmesine yardım ve müzaheret edenlerden henüz yakalanmamış olanlar hakkında da bu kanun hükümleri tatbik olunur.

Ancak meşhut suç faili olarak yakalanıp mahkemeye sevk edilenlerden başka şahıslar hakkında maddî veya manevî iştirak sebebiyle bu kanun hükümlerinin tatbiki duruşma bitinceye kadar yakalanmamaları yüzünden maddeten imkânsız bir hale girerse haklarında umumî usul tatbik olunur. Şu izahata göre sonradan yakalananlar duruşması başlamış olanlarla birlikte duruşmaları icra edilmek üzere bu kanundaki kısa ve seri hükümler dairesinde mahkemeye iddianame ile sevk edilirler. Fakat duruşma bitmiş olursa bunlar umumî usule göre takip edilir.

Madde: 28 — Zabıtaca yakalanan kimsenin aynı günde C. Müddeiumumisine götürülmesi ve onun tarafından da yine o gün sorguya çekilerek mahkemeye sevk edilmesi lüzumu C. Müddeiumumisi ile mahkemenin daima faaliyete geçecek bir halde bulundurulmasını icap ettirir. Mesai müddeti haricinde ve tatil günlerinde sulh ve asliye hakimlerinin derhal vazifeye başlayabilecek mahkemeye yakın yerlerde bulunmaları ve buldukları yerleri C. Müddeiumumisine bildirmiş olmaları lazımdır.

C. Müddeiumumisi de dairesinin den ayrılınca buluncakları yerleri zabıtaya bildireceklerdir. Ankara, İstanbul, İzmir gibi müteaddit sulh ceza hâkimlikleriyle asliye ceza dairesi ve müddeiumumî muavimleri bulunan yerlerde C. müddeiumumîleri tarafından kanunun intizam ve sür'atli takibi için daimî nöbet usulü tesis edilir.

Madde: 39 — Bu talimatname: Emniyet işleri umum müdürlüğü ile umum jandarma kumandanlığının yazılı mütaleaları nazara alınarak tanzim edilmiştir.

Zabıt varakası nümunesi:

1 Suçun mahiyeti,

2 Suçlunun hüviyeti, adresi, yaşı,

3 Mağdurun hüviyeti, adresi, yaşı,

4 Şahitlerin hüviyeti, adresi, yaşı,

5 Suçlunun yakalandığı saat,

6 Suçun işlendiği yer,

7 Suçun işlendiği tarih,

8 Suçun maddî subut delilleri,

9 Vak'a mahallinde suçun işlendiğine dair görülen izlerin mahiyeti, Bu zabıt varakası huzurunuzda tanzim edilerek müderecatma vakıf olduktan sonra imzalanmıştır.

Zabıta memuru Zabıta memuru Suçlu Suçtan zarar gören Şahit Şahit Şahit

SON

No. 61

MARİ ANTUVANETİN ROMANI

Yazan: Stephan ZWEIG

Çeviren: Rezzan A. E. YALMAN

Dört gölge karanlıkta kayboldu: Fersen, mürebbiye ve iki çocuk

YIRMI YEDİNCİ BAP

Varene kaçış

1791 senesinin 20 Haziran gecesi, en dikkatli bir insan bile Tüleri sarayında bir gayritabiiik sezemedi. Her zamanki gibi hassa askerleri kapıda nöbet bekliyor. Uşak ve hizmetkârlar hepsi iş başında; kral ve efradı ailesi büyük salonda toplanmışlar, kimisi konuşuyor, kimisi tavla oynuyor. Hepsinin halinde tabii bir sükûnet var. Saat ona doğru kraliçe yerinden kalkarak odadan çıkıyor. Bunda da gayritabiiik yok. İhtimal yazılacak mektupları vardır veyahut odasına çekilip istirahat edecektir. Koridora çıktığı zaman bir saniye durup etrafına bakıyor. Nefes almaya bile korkarak ayaklarının ucuna basarak çocuklarının odasına çıkıyor. Küçük prenses korku içinde uyanıyor. Kraliçe, mürebbiye çocuğu derhal giydirmesini söylüyor. Oradan oğlunun odasına gidiyor. Yatağının yanına yaklaşarak çocuğunu kulağınca yavaşça: "Haydi gidiyoruz. Orada çok asker var, belki de muharebe olacak" diyor.

Uykudan sarhoş gibi bir halde olmasına rağmen çocuk derhal üniformasını giymek istiyor ve kılıcını arıyor.

Fakat kraliçe oğlunun üniforma giymesine müsaade etmiyor ve onu kız kıyafetine sokuyor. Bunun sebebi sorduğu zaman oğluna bir mas keli baloya gideceklerini söylüyor.

Giyinmiş olan çocukları usulca kraliçenin dairesine götürüyorlar. Orada kraliçe elbiselerini almak için dolabı açınca içinden bir zabıt çıkıyor.

Bu her ihtimale karşı Fersen tarafından düşünülmüş bir tedbirdir. Zabıt yanlarında olarak iki çocuk ve kraliçe sokak kapısına doğru yürümeye başlıyorlar. Koridorlar karanlık ve tenha... Kapının önünde arabalar sıra ile bekliyor. Hava okadar güzel ve sıcak ki etrafta tehlike olabileceğini insan düşünemi-yor.

Kraliçe bizzat sokak kapısını açıp dışarıya bakıyor. Bu kadın hiçbir zaman mühim zamanlarda soğuk kanlılığı kaybetmemiştir. Karanlıkta birdenbire bir adam beliyor. Bu adam arabacı kılgına girmiş olan, yorulmuş bilmiyen Fersendir.

Şafaktanberi bir dakika dinlenmeden çalışmıştı. Muhtelif dostlarının uşak kıyafetine girmesine yardım etmiş, dört tarafa emirler vererek herşeyi hazırlamıştı. Arabalar da her türlü eşyanın bulunmasını, yolda hiç zahmet çekilmemesini temine çalışmıştı. Bütün bunlardan başka göz yaşı döken kraliçeyi de teselliye uğraşmıştı.

Paris baştanbaşa dört defa kat'etmiş her defasında unutulmuş birşey olmamasına itina etmişti. Şimdi Fransa vâliatını kurtarmak, sağ ve salim bir yere götürmek bütün gayesini teşkil ediyordu. Bu yapacağı iş için hiçbir mükâfat beklemiyordu. Sevgilisinin bir tebessümü, bir bakışı kifayet ediyor. Mari Antuanetin Fersene gösterdiği omniyet ve itimat fevkalâde idi. Çünkü o zamana kadar çocuklarını hiç kimseye emniyet etmiyen bu anne ona emniyet etmişti.

Dört gölge karanlıkta kayboldu. Bunlar iki çocuk, mürebbiye ve Fersen idi. Kraliçe kapıdan onları selâmetledikten sonra sanki hiç bir şey olmamış gibi salona döndü. Ve kraliçe paça devam etti. Halinde hiç bir heyecan ve gayri tabiiik yoktu. Fersen çocukları eski bir arabaya bindirdi. Onlar da hemen uykuya daldılar.

Bir başka arabada kraliçenin oda hizmetçileri vardı. Karanlıkta bekliyorlardı.

Saat on bir olmuştu. Tehlikeli dakikalar yaşıyordu. O gece krala beraber kaçacak olan Kont de Provans ve zevcesi de sarayı terkettiler. Kraliçe ve görüncesi Madam Elizabeth odalarına çekildiler. Şüpheleri gidermek ve tabii bir tavır takınmak üzere kraliçe soyundu ve

ertesi gün için arabaları ısmarladı. Güya gezmeğe gidecekmiş gibi program yaptı. Saat on bir buçukta hizmetkârlara ışıkları söndürüp çekilmelerini emretti.

Hizmetçiler, odadan çıkar çıkmaz kraliçe yatağından kalkarak giyinmeğe başladı. Küll rengi bir elbise giydi, siyah bir şapka ve siyah bir tül taktı. Gizli merdivenden yavaşça inerek kapiya vardı.

Orada bir adam onu bekliyordu. Sokağa çıktılar. Tam arabaya doğru ilerleyecek iken ötünde meş'aleli adamlar koşan bir arabanın geldiğini gördü. Hemen bir duvarın kenarına siper aldı ve bekledi. Bu La Fayettein arabası idi. Sarayın etrafını teftişe çıkmıştı. Araba kraliçeye okadar yakın geçti ki âdetâ tekerlekleri eteklerine süründü. Allahtan onu görmemişlerdi.

Birkaç saniye bekledikten sonra biraz ileride bekliyen arabaya doğru yürüdü. Bunun içinde dünyada en çok sevdiği çocukları ve Fersen kendisini bekliyorlardı. Kral için kaçmak daha müşkül idi. Her akşamki gibi La Fayettein ziyaretini kabul etmesi lazımdı. Aksi gibi o akşam da La Fayette okadar uzun oturdu ki az kalsın kral halinden bir şey belli edecekti. Birkaç defalar yerinden kalkarak pencereye baktı.

Nihayet on bir buçukta kral yalnız kaldı. Fakat asıl işin en müşkül tarafı şimdi başladı. Kral o zamana kadar daima odasında bir uşakla beraber yatıyordu. Hattâ bu uşak bileğinde bir bağ bağı idi. Kral yatağından kalkmadan bu bağ çeker ve uşağı uyandırır. Şimdi kral On Altıncı Lüi kaçabilme için evvelâ odasındaki uşaktan kurtulması lazımdı.

Her akşamki gibi uşak kralı soyuyor ve yatağına yatırıyor. Sonra bitişik odaya geçerek kendisi yatmağa hazırlanıyor ve soyunuyor. İşte kral bu dakikalardan istifade ederek karyolanın etrafındaki perdeleri açıyor, tekrar kapatıyor ve çelik entarisi ve ayakları çıplak olduğu halde oğlunun odasına geçiyor. Orada adı bir elbise ve bir takma saç hazırlanmış, bir de asil en ağır gelen şey: Bir Uşak şapkası... Bunu giyip kaçacak... O zaman zarfında yanındaki odada soyunmuş olan uşak ayaklarının ucuna basarak yatak odasına geliyor.

(Arkası var)

BORSA

30 EYLÜL ÇARŞAMBA

Paralar

	Alış	Satış
Sterlin	620,—	625,—
1 Dolar	122,—	126,—
Altın	982,—	984,—

Çekler

Londra üzerine	622,—
Newyork	0,79,30
Cenevre	3,44,88
Briksel	4,69,20
Florin	1,44,40
Mark	2,03,44
Prag	19,44
Viyana	4,35,50
Stokholm	3,10,36
Madrid	7,25,60

Esham

İş Bankası Mül	82,—
" " N	10,—
" " Hamiline	10,—
Anadolu % 60	24,—
" " % 100	40,—
Sirketi Hayriye	16,—
Tramvay	19,—
Bomonti Nektar	9,25
Terkos	12,75
Aslan Çimento	12,15
Merkez Bankası	87,50
Osmanlı Bankası	30,—
Sark Merkez Eczanesi	3,60

Mısır tahvilleri

1886 I		
1903 II	102	103,—
1911 III	96	97,—

Tahvilât

Rihtim		
Anadolu I ve II kupon kestk		10,40
" III		40,95
"		44,50
" Mümessil		43,75

Dünyanın en garip hastalığına tutu'an adam

BÜYÜME HASTALIGI

Pınarbaşı Tevfik her sene on santim büyüyor, boyu üç metreyi bulunca öleceğini söylüyor

Askeri müze önünden Güllane hastahanesine iniyorum. Kafamda tarihin bütün cüceleri, devleri canlandı. Sayısız Türk akımlarından y'ın ve korkan Musa kulları Iskender Zülkarneyn seddinin arkasına Yecüc, Meccüc adlı insanları hapsedmişler. Bunların boyları bir karışmış. Kavak ağacı boyu insanlar da varmış.

İşte ana kitaplara kadar geçen bu efsaneleri kıvrarak Güllane hastahanesinin akımsından içeriye süzülürüm. Bana burada boyu her gün bir santim büyüyen bir hasta olduğunu söylemişlerdi. Bahçeye doğru ilerledim. Hastalara boyu uzama hastalığına tutulan arkadaşlarımı soracaktım. Kanapelerde güneşliyen hastaların arasında yükselen kocaman bir baş beni arama külfetinden kurtardı, so kuldum ve sordum:

— Boyu uzayan hasta siz misiniz?

28 yaşında

Gülen bir ses beni yanına çekti: — Buyurunuz bayım, O hasta benim.

Pürüslüz bir Anadolu lehçesi konuşan bu hasta Kayserinin Pınarbaşı kazasından Kâzımın oğlu Tevfiki ve hikâyesine başladım. Ben aymen not ettim. Diyordu ki:

— Ben 28 yaşındayım. Bilirsin ya, Anadolu çocuklarını kütüğe doğar doğmaz yazdırmazlar. Beni de rahmetli babam 1329 doğumlu yazdırmış. İki sene evvel beni askere çağırıldılar. İyi bir doktorumuz vardı. Kenan... O, beni muayene etti. Oğlum, sen büyüme hastalığına tutuldun, askerlik yapamazsın, dedi. Beni askerlikten ihraç ettiler.

Senede 10 santim

Kasabaya geldim. Doktor bana: — Senin kafanda bir var. O büyüdükçe sen de büyüyösün. Burada alât, edevat yok. Sen İstanbula git, fen ilerledi. Senin kafanı yararlar, o uru çıkarırlar. Talebeye ders verecekleri için senden on para da almazlar, dedi. Fakat ben doktorun sözünü dinemedim. Geçen seneden beri tam on santim büyüdüm. 105 kilodan 123 kiloya çıktım. Elbiselerim, ayakkabılarım dar gelmeye başladı. Kayseriye indim. Doktor Kenan da bana İstanbulu sağlık verdi. (25) gün evvel buraya geldim. İşte bu hastahane yatıyorum. Hoca Mim Kemalî gözleyorum. Benden dört defa kan aldılar. İki defa da tenesir gibi bir şeyin üstüne yatırdılar. Burnumu tıkrıyarak ağzımdan nefes aldırılar. Kanımda da, soluğumda da bir şey yokmuş.

İki metroyu aşacak

Her sene on santim büyüyörüm. Bu sene boyum bir metre 95 santim oldu. Gelecek sene 2 metreyi aşacak. Benim gibi hastalar (3) metreye kadar uzarlarmış. Hastahane bana elbise bulamadılar. Karyolaya sığmıyorum. İki büklüm yatıyorum. Üç metre olunca da ölecekmişim. Ne yapalım, kaderde varsa, kaşıktan çıkar. Hiçbir yerim ağrıyıyor. Yalnız erkekliğim yoktur. Sakalım, bryığım da çıkmıyor. Böyle tüysüz kız gibi kaldım. Benden küçük oğlan kardeşimin sakalı, bıyığı var. Ufak, tefek bir adamdır. Annem de öyle küçük bir kadim. Ben ise gördüğümüz gibi böyle büyüyüp gidiyorum.

Ha, sunu unuttum: Şimdi artık şişmanlık devresi başladı. 150, 200 kiloya kadar şişmanlıyacakmışım..

İri bir vücut

Biz konuşurken yanıma hastalar da geldi. Hastanın birisi Tevfik'in parmağının arasını açtırarak karışını verdi. Hastanın iki parmağı arasında boşluk tam bir karıştı. Orta parmağı yeni doğan bir çocuğun baldırından kadar büyük. Ayağındaki Kayseri yemenisinin içine bir haftalık çocuk kundağıyla beraber yatırılır

Durmadan uzayan Tevfik hastahane bahçesindeki kanapede

dersem, mübalağa ettiğimi sanıyım. Elim Tevfik'in eli içinde bir mendil gibi kaldı. Ayağa kalktık. Boy ölçtük. Başım onun dirseğinde idi. Bu çok neşeli ve şen hastadan ayrıldıktan sonra hastabakıcısı ile görüştüm. Diyordu ki:

— Tevfik çok yemek yiyor. On kap ta verseniz doydu, demiyor. Çok unutkan. Bir saat evvel söylediğini unutuyor. Yukarıya çıkınca başı dönüyor. Hocayı bekliyor. İcap ederse ameliyat yapılır.. — H. İ.

Posta vasıtasıyla kaçakçılık

Polis kaçakçılık bürosu, posta vasıtasıyla yapılan bir tahvil kaçakçılığını meydana çıkarmıştır. Bir bankerin Türkiyeye sokulması memnu tahvil getirdiği polise ihbar edilmiş, bu ihbar üzerine tertibat alınmıştır.

Banker mektupları postahanedan aldıktan sonra takip edilmiş, elindeki zarflar açılınca Brükselden geldiği anlaşılın 50 tahvil çıkmıştır. Banker, ortada bir kaçakçılık olmadığını iddia etmektedir. Tahkikata devam olunmaktadır.

Belediyeye yapılan teklifler

Yüz otomobil almak kararında olan belediyeye bugüne kadar on beş ecnebi grup tarafından teklifte bulunulmuştur.

Belediye önümüzdeki ilkbaharı itibaren behemehal şehirde otobüs işletmeye karar vermiştir.

Selânik sergisinde Türk pavyonu

Türk pavyonunun dahillî manzarası

Selânik, (Husulî muhabirimizden) — Beynelmîlel Selânik panayırında Türk pavyonu büyük rağbet görmüştür. Bütün ziyaretçiler, pavyonumuzun mükemmeliyetini ve teşhir edilen mallarımızı takdir et-

Hazine lehine kazanılan mühim davalar

Geçen sene Manchesterden Maliye Vekâletine yapılan bir ihbarda Mıgırdıç ve Leon Uncuyan biraderlerin firarı oldukları ve İstanbulda hazineye geçecek mülkleri bulunduğu bildirilmiştir. Alâkadarlar bu ihbar üzerine faaliyete geçmişler ve ihbarın doğru olduğu anlaşıldığı için Leon Uncuyan Pangaltıda Süleyman Nazif sokağındaki (50) bin liralık apartmanı derhal hazine namına tescil edilmiştir.

Asmalimesitte Mikâel Papasyanın (10) bin İngiliz lirasına ipotek edilmiş bir hanımın kardeşi Mıgırdıça ait olduğu anlaşılmış ve icra mercii bir dava açılmıştır. İcra mercii davayı hazine lehine karara bağlamıştır. Hanım bugünkü kıymeti (120) bin liradır. Papasyan bu kararı temyiz etmiştir. Bu ihbarla hazine tam (170) bin liralık emlak kazanmıştır. Bundan başka hazine namına yeniden birkaç yüz bin liralık bazı emlak daha tescil edilmiştir. Tünelin arkasındaki Kmacıyan hanı ile Tomtom mahallesindeki fırın ve mağazalar firarilerden Vahan, Mihran ve kızkardeşleri Serpuhiye ait olduğu anlaşıldığı için bu emlak hazine namına kaydedilmiştir.

Bu hâdisede kağıtları imha ettikleri iddiasıyla firarilerin kardeşi Serkis ile eski millî emlak memurlarından takipçi İhsan da ağır ceza mahkemesine verilmişlerdir.

Çakmakçılarda Kmacıyan ailesine ait beş, altı dükkân da hazine namına tescil edildikten sonra satılmıştır. Şimdi Eminönündeki büyük ve küçük Kmacıyan hanlarının da hazineye geçeceği hakkındaki davaya beşinci hukuk mahkemesinde devam edilmektedir.

Ruam mücadelesi başlıyor

Bugünden itibaren vilâyet ve şehir hududu içindeki 9 bin küsur beygire tablet manleyman tatbik edilerek ruam mücadelesine başlanacaktır. Mücadele üç ayda ikmal edilecek ve hasta hayvanlar imha olacaktır.

Çöp istasyonlarında biriken çöpler yakılıyor

Belediye riyaseti, muvakkat çöp istasyonlarında birikmiş olan çöplerin derhal yakıtılması için emir vermiştir. Belediye, şehre uzak olan yerlere çöpleri döktürecek ve üzerleri gayet kalın toprak tabakalarıyla örtülecektir.

Muallimler Birliğinin feshi

Muallimler Birliği üç Teşrinievvelde yıllık kongresini yapacaktır. Azadane bir kısmı Birliğin feshine, diğer bir kısmı idamesine taraftardır. Kat'i karar o günkü kongrede verilecek olmakla beraber Birliğin feshi cihetine gidileceği anlaşılmaktadır.

TAN

ABONE VE İLAN ŞARTLARI

	Türkiye için	Dışarı için
Bir aylık	1 50	—
3	4 —	8 —
6	7 50	14 —
1 yıllık	14 —	28 —

İlan için ilâncılık Şirketlerine mab rucacat edilmelidir. Küçük ilânları doğrudan doğruya dâremizce alabiliriz. Küçük ilânlara 5 satırlık bir defalık 30 kurustur. 5 satırdan fazla için satır başına 5 kurus almır. Bir defadan fazla için yekûndar % 10 kurus indirilir. Günlük ecemis nöbahar 4 kurustur.

Radyo

Bugünkü program

İstanbul

Oğle neşriyatı: Saat 12,30: Plâkla Türk musiki. 12,50: Havadis. 13,05: Plâkla hafif müzik. 13,25 — 14: Muhtelif plâk neşriyatı.

Akşam neşriyatı: Saat 18,30: Çay saati, dans musiki. 19,30: Doktor Ali Reza İnkaya tarafından konferans. 20: Rıfat ve arkadaşları tarafından Türk musiki ve halk şarkıları. 20,30: Türk musiki heyeti tarafından klâsik eserler. 21: Sâle plâklar. 21,30: Orkestra.

1 — Suppe (Sen Delikanlı) Uvertür. 2 — Ziehrer (Gece sefası) Vals. 3 — Grieg per Gynt. (Birinci Suit). 4 — Şebeke (Dans). 5 — Pesse (Güzel değirmen). 6 — Uskar Strauss (Vals rüyası operetinden parçalar). 7 — Suppe (Boksçyo operetinden parçalar).

Saat 22,30: Ajans haberleri. 23: Son.

Günün program özü

Senfoniler:

2105 Prag: Çek filharmonisi. 21,40 Budapeşte: Lis'tin eserlerinden. 22 Lâypzic: Kornelyus.

Hafif konserler:

20 Münih: Son bahar musiki. 21 Zürih: Hafif musiki. 21,10 Frankfurt: Alman musiki. 22 Kolonya: Karışık konser. 22,40 Viyana: Hafif orkestra. 23,30 Lâypzic: Halk musiki. 24,20 Budapeşte: Cigan musiki.

Operalar:

21,10 Sottens: Gounonun "FAUST", u. 21,45 Roma: Robaud'un "MARUR", u.

Orta musiki:

23,10 Prag: (Smetana).

Resitaller:

23,10 Varsova: Keman, sarkı. 20,15 Berlin: Şöpen (Piyano). 22 Varsova: Leh şarkısı.

Dane musiki:

21,10: Königsberg vesaire. 23,30: Berlin vesaire ile Varsova. 23,45 Torino. 24,30: Viyana.

Tepebaşı Dram kısmı

Bu akşam saat 20 de MAK BET

Fransız Tiyatrosu

Operet Kısmı

Bu akşam saat 20 de DUDAKLARIN

Taksim bahçesi kapalı kısmında

Halk Opereti

Bu akşam saat 21,45 te

Kırk yılda bir

Operet 3 perde

Göz Hekimi

Dr. Şükrü Ertan

Cağaloğlu Nuruosmaniye cad. No. 30

(Cağaloğlu eczanesi bitişiği).

Tel. 22566

Edirne Asliye Hukuk Mahkemesinden:

Edirneye tâbi Sazlıdere köyünden Ahmet oğlu İbrahim.

Karımız Fikriye tarafından şerhsiz bir hayat sürmekte olduğunuzdan bahsile aleyhinize açılan boşanma davasının giyaben yapılan muhakemesi neticesinde: Kanunumedeninin 131 inci maddesi hükmüne tevfiakan boşanmanız ve bir sene müddetle evlenmekten memnuiyetinize ve masarifi muhakemenin uhtenize tahmiline 23 - 9 - 936 tarihinde karar verildiği ikametgâhımızın mechuliyetine binaen ilânen tebliğ olunur. (26016)

BASKÜL

"Seca", Marka Alman Basküllerine gelmiştir. Son derece hassas ve ölçüler kanununa uygundur. Kantarlar: No. 64 Tel: 20736

AHMET HAMDI

1431

İstanbulda bulunan HEKİM ARKADAŞLARA

4 ncü Balkan Tıp Haftası 7 Teşrinievvel 1936 Çarşamba günü saat 10,30 da Yıldızda Kongreler Sarayında merasimle açılacaktır. Adresleri bizce kısmen malûm arkadaşlara davetiyeleri gönderilmiştir. İştirak arzu edip te davetiye almıyan arkadaşların Etibba Odasına müracaatla isim ve adreslerini hemen kayıt ettirmelerini rica ederiz.

Balkan Hekimler Birliği Türk Komitesi

Emniyet Sandığı ilânları imalâthane, fabrika, depo, Garaj yapılmış elverişli kiralık bina

Galatanın en işlek iki caddesine pasajı vardır. İcabeden tadilat Sandık tarafından yapılır.

ADRES: Galatada Kara Mustafa Paşa "elyevm Kemankes", mahallesinde Kılıçalıpaşa sokağında eski No. 89, 91, 16, 126 ve yeni 119/5, 12, 21, 24, 26 (1716)

İSTANBUL BELEDİYESİ İLANLARI

Hepsine 250 lira kıymet biçilen Şehzadebaşında Kemal Paşa mahallesinin Selim Paşa yolu caddesinde Mimar Kasım medresesi ankaızı satılmak üzere açık arttırmaya konulmuştur. Şartnamesi levazım müdürlüğünde görülür. İstekliler 18 lira 75 kurusluk ilk teminat makbuz veya mektubale beraber 8/10/936 Perşembe günü saat 14 de daimî encümende bulunmalıdır. (B.) (1546)

Sıra No.

6	Sabır
10	Rüştü Çalaşla
12	İlhami
14	Vural çeşmeli
17	Tahsin Temren
18	Alâeddin Mantoğlu
20	Salahattin Aktolunay
21	Şefik Kurdoğlu
22	Mehmet Kibar
29	Rıfkı Erer
30	Mustafa Zeki

21/9/936 tarihinde yapılan tebliğ memurluğu imtihanına dahil olan isim ve sıra numaraları yukarıda yazılı taliplerin vesikalarile beraber muhasebeye müracaatleri lüzumu ilân olunur. (B.) (1769)

Edirne Jandarma Erat mektebi komutanlığından:

7/9/1936 da Kapalı zarfla eksiltmesi yapılan (180000) kilo birinci nevi ekmeçlik una talip çıkmış ise de verilen teklif mektuplarında (2490) sayılı kanunun 32 ci maddesine uygun olmıyarak hâk ve silinti ve fiatlerin yalnız rakkamla yazılmasından ötürü 40 cı madde mucibince tekrar kapalı zarf eksiltmesi yapılacaktır. İsteklilerin 8-10-1936 perşembe günü saat 10 da Edirne merkez mal müdürlüğü odasında toplanacak komisyona teminat mektupları veya vezne makbuzatı ile birlikte gelmeleri (1478)

T. Fiat M. Teminat Tutarı Günü

Cinsi Kilo kuruluş S. Lira K. Lira K. Günü Şekli

Birinci nevi 180000 14 00 1890 00 25200 00 ekmeçlik un. 8-10-1936 Kapalı zarfla

Sihhat ve içtimaî Muavenet vekâleti iskân umum müdürlüğünden;

1 — Orta Anadolu Vilâyetlerine yerleştirilen göçmenler için Eberhard Fabrikasının (Konya 2. E. 5. W) ve Rudsak fabrikasının (S. P. 5. S. T.) markalı pullukları tipinde olmak üzere 5000 adet pulluk imali pazarlıkla eksiltmeye konulmuştur. Bu pullukların nûmuneleri, fenni ve idarî şartnameleri iskân umum müdürlüğünde mahfuz olup talipler resmî tatil günleri hariç olmak üzere her gün saat 9 dan 17 ye kadar müracaatla nûmuneyi görür ve şartnameleri meccanen alabilirler.

2 — Pazarlıkla ihalenin 15-9-936 perşembe günü saat 15,30 da sihhat vekâletinde hususi komisyonda yapılacağı... (1751)

Yüksek Mühendis Mektebi Direktörlüğünden:

Mektebimiz Elektro - mekanik lâboratuvarı için "125,, lira ücretle "3,, asistan alınacaktır. Bunların Türkiye Cumhuriyeti tabiiyetinde ve Türk veya Avrupa yüksek elektro - mekanik mühendis mekteplerinden birinden mezun olmaları ve askerliklerini yapmış bulunmaları lazımdır.

Bu şerait dahilinde müracaat edenlerin miktarı üçten fazla olursa aralarında seçme imtihanı yapılacaktır.

İsteklilerin bu husustaki evrakı müsbiteleri ve dilekçeleriyle beraber 8-10-936 tarihine kadar Mektep İdaresine müracaatları ilân olunur. (1757)

ilâçlarınızı

Bahçe
kapıda

SALİH NECATİ

den almış. Reçeteleriniz
büyük bir dikkat, ciddi
bir istikametle hazırlanır.

FOSFATIN NECATİ

Çok kıymetli bir bebek gıdasıdır.
Bununla beslenen yavrular tombul
ve kuvvetli neşeli olur.Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası
26 EYLÜL 1936 vaziyeti

AKTİF		Lira	
Kasa :			
ALTIN: Safi kilogram 17.083,068	Lira	24.028.702,91	
BANKNOT	"	10.205.578,—	
UFAKLIK	"	948.701,91	35.182.982,82
Dahildeki Muhabirler :			
Türk Lirası	Lira	336.261,82	336.261,82
Hariçteki Muhabirler :			
ALTIN: Safi kilogram 4.398,244	Lira	6.186.482,30	
Altına tahvil kabul Serbest dövizler	"	620.798,58	
Diğer dövizler ve Borçlu kliring bakiyeleri	"	10.257.219,08	17.064.499,96
Hazine Tahvilleri :			
Deruhde edi. evrakı nakdiye karşılığı	Lira	158.748.563,—	
Kanunun 6 ve 8 inci maddelerine tevfi kanun hazine tarafından vaki tehyat	"	12.064.611,—	146.683.952,—
Senedit Cüzdanı :			
HAZINE BONOLARI	Lira	2.178.500,—	
TİCARİ SENEDAT	"	17.593.616,68	19.772.116,68
Esham ve Tahvilât cüzdanı:			
A— (Deruhde edilen evrakı nakdiye karşılığı Esham ve Tahvilât (itibarî kıymetle)	Lira	34.256.140,23	
B— Serbest esham ve tahvilât	"	4.172.491,88	38.428.632,11
Avanslar :			
Altın ve Döviz üzerine	Lira	92.301,68	
Tahvilât üzerine	"	16.708.250,08	16.800.551,76
Hissedarlar			4.500.000,—
Muhtelif			6.224.137,86
Yekûn			284.993.135,01

PASİF		Lira	
Sermaye			
İhtiyat Akçesi			15.000,00—
Tedavüldeki Banknotlar:			1.558.825,53
Deruhde edilen evrakı nakdiye Kanununun 6 ve 8 inci maddelerine tevfi kanun hazine tarafından vaki tehyat	Lira	158.748.563,—	
Deruhde edi. evrakı nakdiye bakiyesi	"	12.064.611,—	
146.683.952,—			
Karşılığı tamamen altın olarak ilâveten tedavüle vazeden	Lira	16.000.000,—	
Türk Lirası Mevduatı :			162.683.952,—
Döviz Taahhudatı :			14.640.588,—
Altına tahvil kabul dövizler	Lira	3.916.107,22	
Diğer dövizler ve alacaklı kliring bakiyeleri	"	26.537.414,68	30.453.521,90
Muhtelif			60.663.890,21
Yekûn			284.993.135,01

2 Mart 1933 tarihinden itibaren :
İskonto haddi % 5 ½ Altın üzerine avans % 4 ½Nişantaşında
IŞIK Eski "Feyziye," LİSESİ
Memleketimizin en eski hususî lisesidir

Ana, İlk, Orta, ve Lise kısımları vardır. Yatılı ve yatsız talebe kaydı için her gün müracaat edilebilir. İstiyenlere mektep tarifnamesi gönderilir. Tele fon: 44039

1936

İSTANBUL GAYRİMÜBADİLLER KOMİSYONUNDAN:

D. No.	Semti ve mahallesi	Sokağı	Emlâk No.	Cinsi ve hissesi	Hisseye göre muhammen K. T. L.
2060	Uskûdar Rum Mehmet Paşa	Şemsipaşa	E. 49 Y. 53	45,25 metro arsanın 1/2 hissesi	140 açık artırma
2183	Ayvansaray Atik Mustafa Paşa	E. Papas Çınarlıçeşme	E. 18 Y. 24	120 metro arsanın 2/3 hissesi	160 "
3726	Boyacıköy Reşit Paşa	E. Fıstıklı bağ Y. Çam fıstığı	E. 4 Mü. Y. 4	Ahşap hane	170 "
4286	Beyoğlu Kamer Hatun	Mangasar	47	48 metro arsanın 6/8 hissesi	120 "
4487	Yeniköy Panaiya	E. Beşe Nikola	E. 3 Y. 1	34 metro arsanın 1/3 hissesi	20 "
4516	Paşabahçe İncirköy	Ayazma	E. 24	117,50 metro arsa	100 "
4740	Kuzguncuk	Simitçi	E. 19 - 21 Y. 19-19/1	Bahçeli kâgir iki hanenin 2/6 hissesi	500 "
4806	Ortaköy	E. Asmalı Y. Asmalı hamam	E. ve Y. 23	110,50 metro arsanın 1/2 hissesi	40 "
4985	Boyacıköy	E. Reşitpaşa Y. Çam fıstığı	E. 1 Mü.	244 metro arsa	100 "
6082	Koca Mustafa Paşa	Atlama taşı	E. 69 Y. 55	Bahçeli ahşap hanenin 1/3 hissesi	140 "
8351	Boyacıköy	E. 4 üncü Y. Dönüm	E. ve Y. 7	205 metro arsa	150 "
8357	Yeniköy	E. Malakof Y. Sarı asma	E. 8 Y. 16 mahallen 12	63 metro arsanın 5/15 hissesi	40 "
8395	Kuzguncuk	E. Menteş Y. Meşruta	E. 32 Y. 3 mahallen 16	23 metro arsanın 1/2 hissesi	20 "
8400	Büyükdere	E. Pikali Y. Kalın çarşı	E. 23 - 23	74 metro iki arsanın 1/3 hissesi	50 "
8401	Yeniköy	Sait Hamam Paşa caddesi	E. 31 Y. 41	20 metro arsa	50 "
8411	Eyüp Korucu Mehmet Çelebi	Ayvansaray caddesi	E. 80 Y. 56	Ahşap dükkân	430 "

Yukarıda evsafı yazılı gayrimenkuller on gün müddetle satışa çıkarılmıştır. İhaleleri 12-10-936 tarihinde tesadüf eden Pazartesi günü saat on dörttedir. Satış münhasıran gayrimübadil bonosıdır.

TALEBELERE

Talebenin ihtiyacı olan yatak, yorgan, battaniye çarşaf, çamaşır, pijama, havlu vesairesi mağazalarımızda hazır ve çok ehven fiatlarla satılmaktadır.

Sipahi oğlu
HASAN HÜSNÜ
Sultan Hamam 2/24, Beyoğlu İstiklal caddesi 376

BANZOPİRİN kaşeleri

HER YERDE 40 KURUŞ
NEFES BORULARINI TEMİZLER. BALGAM, SÖKTÜRÜR. ÖKSÜRÜĞÜ HEMEN GİDERİR

İstanbul 4 üncü icra memurluğundan;

Emlâk ve Eytam Bankası Türk Anonim Şirketine Birinci derece ve sırada ipotekli olup tamamına (1065) bin altmış beş lira kıymet takdir edilmiş olan Kandilli Vanlıköy caddesinde eski 6 yeni 12 numaralı kayıkhanesi arsasının müstemilatı: Harap bir kayıkhanesi kulübeleri ile kayıkhanesi arsasından ibarettir. Evsafı: Kulübe iki oda bir ev altı, bir helâ ve bir sundurmayı muhtevirdir. Harap ve muhtacı tamirdir. Arsa: Önünde harap bir kayıkhanesi rihtimini muhtevi 355 metro murabbaında bir arsadır. Tamamı açık artırmaya konmuş olup ilân tarihinden itibaren şartnamesi herkes tarafından görülebilecek ve 3-11-936 tarihine rastlayan Salı günü saat 14 ten 16 ya kadar dairemizde açık artırma suretile satılacaktır. Satış Emlâk ve Eytam Bankasının 844 No. 1 kanunu hükümlerine tabi olduğundan mezkûr kanunun 15 inci madde sine tevfi kanun ikinci bir artırma yapılmaksızın gayrimenkul, yukarıda yazılı günde en fazla artırmanın üzerinde bırakılacaktır. Artırmaya iştirak için muhammen kıymetin yüzde yedi buçuğu nisbetinde pey akçesi veya Millî bir Bankanın teminat mektubu tevdi edilmek lâzımdır. Biriken bina vergileri çöp ve fener resimleri ve delâliye ve vakıf icaresi satış bedelinden ödenir. Satış bedeli peşin ödenmek lâzımdır. İcra ve İflâs kanununun 126 maddesine tevfi kanun ipotek sahibi alacaklılarla diğer alâkadarların gayrimenkul üzerindeki haklarını ve hususile faiz ve masrafları dair olan iddialarını evrakı müsbitlerle birlikte 20 gün içinde dairemize bildirmeleri lâzımdır. Aksi halde hakları tapu sicilleriyle sabit olmadıkça satış bedelinin paylaşmasından hariç kalırlar. Alâkadarların işbu kanun maddesine uygun surette hareket etmeleri ve daha fazla malûmat almak istiyenlerin 34/1181 dosya No. sine dairemize müracaatları ilân olunur. 20 senelik taviz bedeli müşteriye aittir. (411) (1746)

SIHHİ KANZUK
BALSAMIN
KREMLERİEsmer, sarışın, kumral her ne tevafuk eden güzelliği emlerdir. Sihhi usullerle haşlandıktan cildi besler ve naz. Çil, leke, sivilce ve buklukları kâmilten giderir. Şekilde takdim edilir:
Krem Balsamın yağlı gece için pembe renkli
Krem Balsamın yağsız gündüz için beyaz renkli
Krem Balsamın acbadem için
Krem Balsamın acbadem gündüz için
Krem Balsamın mahfillerin takdir ile kulları yegâne sihi krem-
KREMLERİ
KANZUK ECZANESİ
yoğlu - İstanbul.

Beder kursundan:

1 - 1936 senesi tedricen satılacak emlak ve diğer fevkalâde olarak 5 teşrih evvel zarfı günü açılacaktır. Devletin vakıf hamdında cemiyet kurucuları tarafından kurulmuş olan İstanbul 4 üncü icra memurluğundan; 2 - 1936 senesi tedricen satılacak emlak ve diğer fevkalâde olarak 6 teşrih evvel zarfı günü açılacaktır. Devletin vakıf hamdında cemiyet kurucuları tarafından kurulmuş olan İstanbul 4 üncü icra memurluğundan; 3 - 1936 senesi tedricen satılacak emlak ve diğer fevkalâde olarak 7 teşrih evvel zarfı günü açılacaktır. Devletin vakıf hamdında cemiyet kurucuları tarafından kurulmuş olan İstanbul 4 üncü icra memurluğundan;

Gidokratin

İktidada, zafiyeti u-
Ad ve abî buhranlara
mumşur Prof. Brown
karsı Şteihim keşfidir.
Sequae kutu, 200 kuruş.
Eczane

1528

İstanbul 4 üncü icra memurluğundan; 4 - 1936 senesi tedricen satılacak emlak ve diğer fevkalâde olarak 8 teşrih evvel zarfı günü açılacaktır. Devletin vakıf hamdında cemiyet kurucuları tarafından kurulmuş olan İstanbul 4 üncü icra memurluğundan; 5 - 1936 senesi tedricen satılacak emlak ve diğer fevkalâde olarak 9 teşrih evvel zarfı günü açılacaktır. Devletin vakıf hamdında cemiyet kurucuları tarafından kurulmuş olan İstanbul 4 üncü icra memurluğundan; 6 - 1936 senesi tedricen satılacak emlak ve diğer fevkalâde olarak 10 teşrih evvel zarfı günü açılacaktır. Devletin vakıf hamdında cemiyet kurucuları tarafından kurulmuş olan İstanbul 4 üncü icra memurluğundan;

Çocuk hastalıkları mütehassısı

Dr. Şevket Salih Sosyal
Altıyol şimdiki muayenehanesi,
sini Moda caddesi Su şirketi
karşısında 46 No. lu tayyare
apartmanına nakletmiştir.

1894

Yatılı Şişli Terakki Lisesi Gündüz

ANA - İLK - ORTA - LİSE

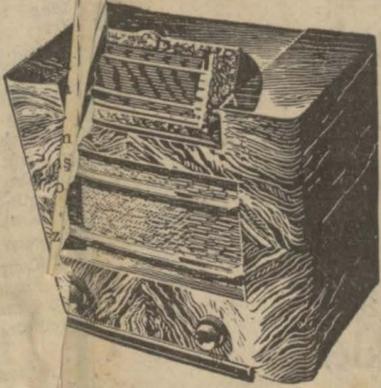
KIZ ve ERKEK TALEBE İÇİN yanyana ve geniş bahçeli iki binada AYRI YATI TEŞKİLATI vardır. Mevcut FRANZIZCA, ALMANCA, İNGİLİZCE kurslarına dokuz yaşından itibaren her talebe iştirak eder. Mektep her gün saat 10 - 17 arasında açıktır. Kayıt işlerine CUMA, PAZARTESİ ÇARŞAMBA günleri bakılır. Tedrisat başlamıştır.

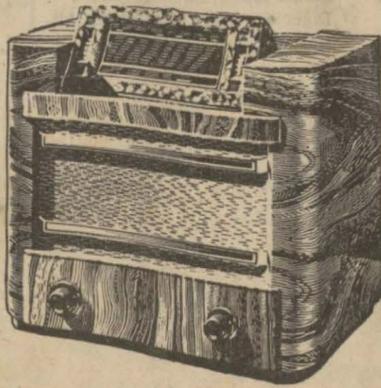
ST
se
üç
i s

PHILIPS 1937

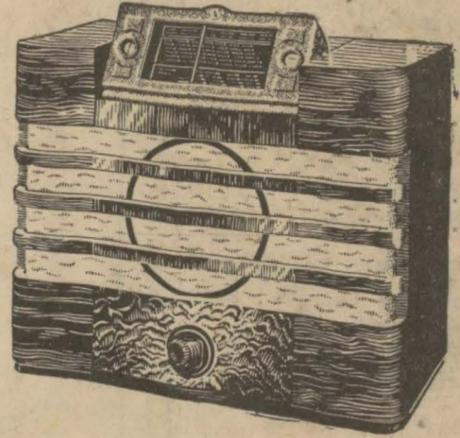
Modellerini takdim eder

156

695

796

Geliniz - Görünüz - Dinleyiniz

Satış salonu: Galata Voyvoda caddesi Jeneral Han
OROZDi - BAK İstanbul - Türkiye'nin her tarafında acentelerimiz vardır.

KIŞ YALAŞIYOR!

EKSİLYOR
GALATA KARAKÖY

Büyül Elbe Mağazasından

Bütün dese ihtiyacı en ucuz fiyatlara alabilirsiniz.

Pardsüle	İngiliz biçimi	13 1/2	liradan itibaren
Pardsüle	Empermeabilize gabardinden	17 1/2	" "
Muşambar	Her renkte	11 1/2	" "
Kosümler	Her renkte	15 1/2	" "
Kain Maroları		11 1/2	" "
Çouk Muambaları		5 1/2	" "
Kain Muşambaları		10 1/2	" "

YALNIZ GALATADA

EKSELSYOR

Mağazasında satılmaktadır

Kullanacağınız
Fener ve Pillerin
en iyisi
DAIMONdır.

POKER TIRAŞ BIÇAĞI

DAIMON FENER VE PİLLERİ

ile YERLİ iki kromlu Alpaka KAŞIK ve

CATAL'larını da daima tercih ediniz

**CİLDİNİZİ
BESLEYİNİZ!**

28 gün zarfında birçok seneler daha gençleşmiş olursunuz. Meşhur bir üniversite profesörü, genç hayvanlardan cilt için hakiki bir cevher istihsale muvaffak olmuştur.

100 kadından 99 u beslenmemiş bir cilde maliktirler. Buruşukluklar, solmuş tenler ve gevşek yanaklar bu halin bazı alametleridir.

Zamanımızda tecrübe ile sabit olmuştur ki; cildiniz, milyonlarca mesameleri sayesinde sureti hususiyede hazırlanmış birçok unsurları mas ve canlı hücreler şekline ifrağ ederek kaybettiği güzellik ve tazeliği kazanabilir.

Cilt için en mükemmel gündelik güzellik reçetesi budur:

Genç hayvanlardan istihsal edilen Biocel cevheri, taze krema ve musafa zeytinyağı.

Bütün bu unsurlar, şimdi Tokalon kreminin terkinde mevcuttur. Bu krem, tanınmış cilt unsurlarının en mükemmel ve en fazla besleyicisidir. Yalnız bir gece zarfında cildinizi taravetlendirecek ve inanılmayacak derecede canlandıracaktır. Ve 28 gün zarfında devamlı bir güzellikte yeni bir ten temin edecek, beşerenizi bir gül yaprağı gibi daha tatlı, daha nermis kılacak ve buruşukluklardan, gevşek yanaklardan ve yüzün zayıflamış adalelerinden kurtaracaktır.

Cilt için

günlük
güzellik
reçetesi

genç hayvanlar
dan istihsal edil
len "BIOCEL"
cevheri

Taze kaymak ve taşıye
edilmiş zeytin yağı

Bu sayıyı hayret semereyi, aynanıza bakarak tasdik edeceksiniz. 40 ve 50 yaşlarında birçok kadınlar son derece besleyici bir unsur olan bu kremi muntazaman kullanmaları sayesinde hemen bir genç kızmı terü taze cildine ve nermis tenine malik olmağa muvaffak olmuşlardır. Akşamları, Tokalon kreminin pembe rengindeki ve sabahları (yağsız) beyaz rengindeki kullanınız. Pembe rengindeki krem en fazla besleyici bir kremdir. Fakat sabahları (yağsız) beyaz krem kullanılması mürecahtır. Çünkü fevkalâde bir cilt unuru olduktan başka pudrayı gayri-mer'i kılar ve son derece yapışmasızna medar olur.

Jandarma Genel Komutanlığı
Ankara Satınalma Komisyonundan

1 — Kapalı zarf eksiltmesinde yapılan teklif haddi lâyıkında görülmemesinden yüz yirmi binden yüz doksan bin kiloya kadar vasıflarına uygun ekme 6 - 10 - 936 salı günü saat on birde pazarlıkla alınacaktır.

2 — Kilosuna on kuruş baha biçilen ve ilk teminat 1425 lira olan bu ekme şartnamesi parasız komisyondan alınabilir.

3 — Pazarlığa girmek isteyenlerin ilk teminat makbuz veya banka mektubu ile Komisyonumuza başvuru - (077) (1476)

157 PREMIERS PRIX

MOVADO

175

Birinci
mükâfat

kazanmıştır.

Her hususta
teminatlıdır.

Herkesin zevki-
ne uygun yegâ-
ne saattir.

Cep, kol ve
spor saatleri
Deposu:

İstanbul Sultan
Hamamı Havuz
lu Han No. 1

**•EYİ EKEN EYİ
BİÇER.**

BANKAYA
YATIRILAN PARA EYİ
EKİLMİŞ TOHUM GİBİ VERİMLİDİR

HOLANTSE BANK UNİE

KARAKÖY PALAS

ALAYEMCI HAN